

Dokumentace/ Dokumentacia

ZÁKLADY PRÁVA HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE EU

Seminář pro české a slovenské soudce

ZÁKLADY PRÁVA HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽE EU

Seminár pre českých a slovenských sudcov

222DV41f

Kroměříž, 22. – 23. března 2022 /
Kroměříž, 22. – 23. marca 2022

JUSTIČNÍ AKADEMIE

Justičná akadémia
Slovenskej republiky

Financováno Evropskou unií
Smlouva o poskytování služeb DG COMP/2017/015 - SI2.778715

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715

Obsah

ZÁKLADY PRÁVA HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE EU

Seminář pro české a slovenské soudce

ZÁKLADY PRÁVA HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽE EU

Seminár pre českých a slovenských sudcov

Kroměříž, 22. – 23. března 2022 /

Kroměříž, 22. – 23. marca 2022

Příspěvky lektorů/ Príspevky rečníkov

- Kamil Nejezchleb	
	• PPT Cíle politiky hospodářské soutěže. Přehled článků 101-102 SFEU - Dohody, rozhodnutí a jednání ve vzájemné shodě
- Jiří Kindl	
	• PPT Definice trhu a tržní síla - Zneužití dominantního postavení podle čl. 102 SFEU
- Andrea Oršulová	
	• PPT WORKSHOP O ČL. 101 A ČL. 102 ZFEÚ
	• PPT Využití vyhledávacích nástrojů online databáz
- Ondrej Blažo	
	• PPT Rámec EU
- Petra Joanna Pipková, Marek Holka	
	• PPT Petra Joanna Pipková Vnitrostátní právní předpisy provádějící směrnici o náhradě škody
	• PPT Marek Holka Vnútroštátne právne predpisy vykonávajúce smernicu o náhrade škody
- Tereza Jahudkova	
	• PPT Úvod pro práva EU pro poskytování státní podpory
	• PPT Úloha vnitrostátních soudů při prosazování pravidel a rozhodnutí o státní podpoře. Spolupráce s Evropskou komisí
	• PPT PŘÍPADOVÁ STUDIE O STÁTNÍ PODPOŘE

Příspěvky lektorů/ Príspevky rečníkov

Kamil Nejezchleb

Financováno Evropskou unií
Smlouva o poskytování služeb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument byl vypracován pro Evropskou komisi. Odráží
však pouze názory autorů a Komise nenese odpovědnost za
jakékoli použití informací v něm obsažených.

ESSENTIAL EU COMPETITION LAW – SEMINAR FOR CZECH AND SLOVAK JUDGES

Kamil Nejezchleb

**Cíle politiky hospodářské soutěže. Přehled článků 101-102 SFEU.
Zakázané dohody, rozhodnutí a jednání ve vzájemné shodě**

22.3.2022 Kroměříž

Obsah školení

I.

Cíle politiky hospodářské soutěže EU. Přehled článků 101-102 SFEU

II.

Článek 101 SFEU - zakázané dohody, rozhodnutí a jednání ve vzájemné shodě

- *Základní prvky čl. 101 SFEU*
- *Použití článku 101 odst. 3 SFEU*
- *Nařízení o blokových výjimkách*

I.

Cíle politiky hospodářské soutěže EU. Přehled článků 101-102 SFEU

Cíle politiky hospodářské soutěže

- Článek 3b SFEU – Evropská Unie má výlučnou pravomoc v oblasti stanovení pravidel hospodářské soutěže nezbytných pro fungování vnitřního trhu;
- Evropská soutěžní politika a ochrana hospodářské soutěže v rámci unie je stěžejním prvkem jednotného trhu
- Funkce integrační v rámci Evropské unie
- Soutěž chrání blahobyt konečného spotřebitele (další cíle...?)
- Hospodářská soutěž je proces - statek sui generis

M. Vestager (2018): „*Our competition enforcement protects consumer welfare. Ultimately, we make markets work for consumers and not the other way around!*“

Cíle politiky hospodářské soutěže

Základní principy

- Ochrana hospodářské soutěže je založena na ekonomických principech (Monopol, oligopol, bariery vstupu, soutěž)
- Benefity fungující hospodářské soutěže
 - *Produkční a alokační efektivita*
 - *Ceny, kvalita, pokrok, výzkum, vývoj, rozmanitost..*

Cíle politiky hospodářské soutěže

Základní principy

- Efektivní hospodářská soutěž
- Tržní síla
- Relevantní trhy a potřeba jejich vymezování
- Ekonomický přístup k soutěžnímu právu (efekt převažuje formu)

Justice Brandeis (1916) „*Právník, který nestudoval ekonomii... je na dobré cestě stát se veřejným nepřítelem*“

Judge Robert Bork (1978) „*Opustit ekonomickou teorii znamená opustit možnost racionálního soutěžního práva*“

Cíle politiky hospodářské soutěže

Základní ochrana hospodářské soutěže v EU

- Zákaz uzavírání zakázaných dohod
- Zákaz zneužití dominantního postavení
- Zákaz narušení hospodářské soutěže spojování soutěžitelů (koncentrací koncentrací)
- Zákaz narušení soutěže ze strany členských států (veřejná podpora)

Cíle politiky hospodářské soutěže

Zákaz uzavírání dohod narušujících soutěž

- Článek 101 SFEU
 - *Koordinované jednání mezi soutěžiteli*
 - *Kontrola ex post*
 - *Zákaz narušit hospodářskou soutěž, pokud toto narušení není převáženo z něj plynoucími benefity*
 - *Koluzivní praktiky, horizontální spolupráce, vertikální omezení, společné podniky (joint ventures)*

Cíle politiky hospodářské soutěže

Zákaz zneužití dominantního postavení

■ Článek 102 SFEU

- *Unilaterální jednání soutěžitele v dominantním postavení*
- *Kontrola ex post*
- *Být v dominantním postavení či o ně usilovat samo o sobě je v pořádku*
- *Zákaz zneužití dominantního postavení (vylučovací a vykořisťovací praktiky)*
- *Vyšší míra odpovědnosti dominantních hráčů na trhu (je jim zakázáno jednání, které by nedominantní hráči mohou)*

Cíle politiky hospodářské soutěže

Kontrola koncentrací

- Nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. ledna 2004 o kontrole spojování podniků (Nařízení ES o spojování)
 - *Ochrana proti narušení soutěže zvyšováním koncentrace na trhu – kontrola spojování soutěžitelů*
 - *Kontrola ex ante*
 - *Možnost zákazu spojení, které by vedlo k podstatnému narušení hospodářské soutěže*
 - *Spojení - změna kontroly soutěžitele na trvalém základě (fúze, kontrola, joint venture)*
 - *Pouze spojení splňující obrátová kritéria podléhají povinnosti notifikace*

Cíle politiky hospodářské soutěže

Kontrola veřejné podpory

- Článek 106 SFEU
 - *Ochrana před neoprávněným zvýhodňováním veřejných podniků*
- Článek 107 SFEU
 - *Ochrana před neoprávněnou veřejnou podporou podniků ze strany států*
- Kontrola ex ante
- Podporu lze ospravedlnit v rámci tzv. služeb obecného ekonomického významu

Aktuální témata ve vztahu k ochraně hospodářské soutěže

- Nové cíle, standardy a koncepce ochrany hospodářské soutěže?
 - *Green deal*
 - *Neo brandesyanské hnutí*
- Hospodářská soutěž a regulace v oblasti digitálních trhů a platforem
 - *Ex ante / ex post*
 - *Univerzální / Specifická*

Otázky?

II.

**Článek 101 SFEU - zakázané
dohody, rozhodnutí a jednání ve
vzájemné shodě**

Článek 101 SFEU – obecné ukotvení

- EU – dle článku 3/1 v SFEU – výlučné kompetence při ustavení soutěžních pravidel nezbytných pro fungování vnitřního trhu
- V rámci SFEU je článek 101 součástí systému záruk ochrany hospodářské soutěže na vnitřním trhu
- Článek 101 se aplikuje obecně na všechny sektory s určitým evropskou legislativou povolenými výjimkami (např. CMO – oblast zemědělství)
- Článek 101 upravuje dopad jednání mezi soutěžiteli – koordinované jednání
- Neplatnost a nevynutitelnost zakázaných dohod ex ante
- Zákaz narušit hospodářskou soutěž, pokud toto narušení není převáženo z něj plynoucími benefity
- „Ko“ praktiky, horizontální spolupráce, vertikální omezení, neplně funkční společné podniky
- Dopadá na smlouvy mezi konkurenty aktuálními, potenciálními i ne-konkurenty

Článek 101 SFEU

Článek 101 SFEU (bývalý článek 81 Smlouvy o ES)

1. S vnitřním trhem jsou neslučitelné, a proto zakázané, veškeré **dohody mezi podniky, rozhodnutí sdružení podniků a jednání ve vzájemné shodě**, které by mohly **ovlivnit obchod mezi členskými státy** a jejichž **cílem nebo důsledkem je vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže** na vnitřním trhu, zejména ty, které

- a) *přímo nebo nepřímo určují nákupní nebo prodejní ceny anebo jiné obchodní podmínky;*
- b) *omezují nebo kontrolují výrobu, odbyt, technický rozvoj nebo investice;*
- c) *rozdělují trhy nebo zdroje zásobování;*
- d) *uplatňují vůči obchodním partnerům rozdílné podmínky při plnění stejné povahy, čímž jsou někteří partneři znevýhodněni v hospodářské soutěži;*
- e) *podmiňují uzavření smluv tím, že druhá strana přijme další plnění, která ani věcně, ani podle obchodních zvyklostí s předmětem těchto smluv nesouvisejí.*

2. **Dohody nebo rozhodnutí zakázané podle tohoto článku jsou neplatné od počátku.**

3. **Odstavec 1 však může být prohlášen za neúčinný pro:** dohody nebo kategorie dohod mezi podniky, rozhodnutí nebo kategorie rozhodnutí sdružení podniků a jednání ve vzájemné shodě nebo jejich kategorie,

které přispívají ke **zlepšení výroby nebo distribuce výrobků** anebo **k podpoře technického či hospodářského pokroku**, přičemž vyhrazuji **spotřebitelům přiměřený podíl na výhodách z toho vyplývajících**, a které

- a) *neukládají příslušným podnikům omezení, jež nejsou k dosažení těchto cílů nezbytná;*
- b) *neumožňují těmto podnikům vyloučit hospodářskou soutěž ve vztahu k podstatné části výrobků tímto dotčených.*

Článek 101/1 SFEU – strukturální prvky

- dohody a jednání ve vzájemné shodě a rozhodnutí sdružení podniků („dohody“)
- mezi podniky (soutěžiteli) nebo jako jejich sdružení
- obchod mezi členskými státy
- cílem nebo výsledek
- vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže

Článek 101/1 – dohody (largo sensu)

- Zákaz v čl. 101/1 se vztahuje na:
 - Dohody mezi soutěžiteli
 - Jednání soutěžitelů ve vzájemné shodě
 - Rozhodnutí sdružení soutěžitelů
- tyto tři koncepty se obecně nazývají dohody, případně kartely v širším smyslu a překrývají se
- Zásadní je pouze rozdíl mezi nezávislým jednáním (povoleno) a koluzí (zakázána)

Článek 101/1 – Dohody stricto sensu

- Soulad vůle – společný úmysl ohledně postupu v soutěži
- Neformálnost (gentlemanské dohody)
- Alespoň dvě strany
- Omezená role při uzavírání či nátlak nejsou okolnosti, které by vylučovaly odpovědnost za uzavření

Článek 101/1 –Jednání ve vzájemné shodě

- Širší pokrytí praktik na které lze aplikovat č. 101
- Reciproční komunikace před určitým chováním na trhu
- Odstraňování nejistoty ohledně tohoto budoucího chování na trhu
- Kauzalita
- Tacitní koluze nelze považovat za jednání ve vzájemné shodě

„Paralelní jednání nemůže být považováno za dostatečný důkaz sladění, pokud takové sladění nepředstavuje jediné přijatelné vysvětlení pro takové jednání“

Článek 101/1 –Rozhodnutí sdružení soutěžitelů

- Rozšíření konceptu nad rámec soutěžitele
- Ochrana proti omezení soutěže koordinací v rámci sdružení soutěžitelů
- Akty vůči členům sdružení (závazné i doporučující)
- Sdružení soutěžitelů jako samostatný soutěžitel může uzavřít zakázanou dohodu
- Zástěrka kartelu – ručení členů

Článek 101/1 - mezi podniky nebo jako jejich sdružení

- Pojem soutěžitel
- Pojem sdružení soutěžitelů
- Článek 101 nepostihuje unilaterální jednání soutěžitelů
- Plně a neplně funkční společný podnik

Článek 101/1 SFEU - obchod mezi členskými státy

Vliv na obchod mezi členskými státy

„Unijní soutěžní právo nelze aplikovat na dohody, které nejsou schopny podstatně ovlivnit obchod mezi členskými státy“

- Pokyny k posuzování vlivu na obchod mezi členskými státy
- Nezbytné pro možnost aplikace čl. 101 v jednotlivých případech
- Nezávislé na definici relevantního trhu
- Klíčové prvky posouzení
 - Přeshraniční aktivita v rámci EU
 - Možnost ovlivnit obchod
 - Ovlivnění obchodu musí být „podstatné“

Článek 101/1 - Cíl nebo výsledek

- „jejichž cílem nebo výsledkem je“
- Alternativní i kumulativní naplnění podmínky
- Pokud je cíl, není třeba zkoumat výsledek
- Vývoj, nicméně aktuálně restriktivní výklad (Carte bancaires)

Článek 101/1 - Cíl nebo výsledek

Kvalifikace cílové dohody

- Analýza cílovosti dohody
 - *Obsah dohody*
 - *Cíle dohody*
 - *Ekonomický a právní kontext (povaha zboží a služeb dotčených dohodou, reálné podmínky a fungování a struktura dotčených trhů)*
 - *Robustní a spolehlivá zkušenost ve vztahu k škodlivosti daného jednání*
- Zkoumání podmínek, zda bez dohody by soutěž vůbec existovala
- Pokud má dohoda schopnost mít i nějaký prosoutěžní vliv, nelze ji považovat za cílovou

Článek 101/1 - Cíl nebo výsledek

Typické případy cílových omezení hospodářské soutěže dohodami soutěžitelů

- Horizontální dohody
 - *Dohody o určování cen*
 - *Rozdělování trhu a zákazníků*
 - *Omezování produkce či nabídky*
 - *Bid-rigging*
 - *Kolektivní bojkot*
 - *Omezení možnosti vlastního výzkumu a vývoje*
 - *Výměna informací o budoucích cenách či množství*
- Vertikální dohody
 - *Omezení možnosti pasivního prodeje na určité území či určité skupině zákazníků*
 - *Určování minimálních cen pro další prodej*

Článek 101/1 - vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže

- Ne každé narušení soutěže je zakázané
 - *Podstatnost*
 - *Ne omezení svobody soutěžitelů bez negativního vlivu na spotřebitelský blahobyt*
- Aktuální i potenciální narušení
- Oznámení De minimis
 - *Horizontální (10%)*
 - *Vertikální (15%)*
 - *Paralelní sítě dohod*
- Cílové dohody vždy narušují soutěž podstatně (Expedia)
- Časový aspekt

Článek 101/1 – Kartely (hardcore jednání)

- Neexistuje všeobecně uznaná definice kartelu
- Kartel jako „hardcore“ zakázaná horizontální dohoda
 - *Užší kategorie než obecně cílové dohody*
 - *Dohoda nezávislých soutěžitelů o fixaci cen, omezení produkce, rozdělení trhu či zákazníků*
 - *Kartely – negativní vliv na parametry soutěže, jako je cena, produkce, kvalita, varieta a inovace*
 - *Kartely snižují konkurenci mezi stranami nebo stranami kartelu a třetími stranami*
 - *Zákazníci kartelu platí vyšší ceny za méně, či nižší kvalitu zboží*
- Leniency program

Článek 101/1 – demonstrativní výčet zakázaných dohod

- Typické dohody potenciálně narušující soutěž
 - *přímo nebo nepřímo určují nákupní nebo prodejní ceny anebo jiné obchodní podmínky;*
 - *omezují nebo kontrolují výrobu, odbyt, technický rozvoj nebo investice;*
 - *rozdělují trhy nebo zdroje zásobování;*
 - *uplatňují vůči obchodním partnerům rozdílné podmínky při plnění stejné povahy, čímž jsou někteří partneři znevýhodněni v hospodářské soutěži;*
 - *podmiňují uzavření smluv tím, že druhá strana přijme další plnění, která ani věcně, ani podle obchodních zvyklostí s předmětem těchto smluv nesouvisejí.*

Článek 101/1 – horizontální a vertikální dohody

Povaha dohod a její význam

- Horizontální dohody
 - *Mezi konkurenty*
 - *Soutěž mezi značkami*
- Vertikální dohody
 - *Mezi ne-konkurenty (distribuce, komplementy)*
 - *Soutěž v rámci značky*
 - *Obchodní zastoupení vs. vertikální dohoda*

Článek 101/3 - Použití článku 101 odst. 3 SFEU

- Individuální výjimka ze zákazu dohod
- Neúčinnost čl. 101/ 1 pro dohody largo sensu
- Podmínky aplikace na dohodu podniků - kumulativně
 - *zlepšení výroby nebo distribuce výrobků anebo k podpora technického či hospodářského pokroku,*
 - *přiměřený podíl na výhodách z ní vyplývajících připadá spotřebitelům*
 - *omezení hospodářské soutěže jsou k dosažení těchto cílů nezbytná*
 - *není v jejím důsledku vyloučena hospodářská soutěž ve vztahu k podstatné části výrobků tímto dotčených*

„Neexistuje per se zakázaná dohoda dle článku 101“

Článek 101/3 - Blokové výjimky ze zákazu dohod

- Blokové výjimky koncept
- Aplikace - první krok „analýzy“
- Tzv. Bezpečné přístavy – podmínky obecně:
 - *Typ dohody*
 - *Sektor*
 - *Absence tzv. černých klauzulí*
 - *Tržní podíl*
- Aktuální revize blokových výjimek a pokynů

„To, že dohoda nesplňuje podmínky pro vynětí ze zákazu dohod neznamena, že je dle čl. 101 zakázána!“

Článek 101/3 - Blokové výjimky ze zákazu dohod – přehled výjimek

- Horizontální dohody
 - *Výzkum a vývoj*
 - *Specializace*
- Vertikální dohody – obecná bloková výjimka
- Sektorové
 - *Motorová vozidla*
 - *Pojišťovnictví*
 - *Lodní liniová doprava*
 - *Technická zlepšení v oblasti silniční, železniční a vnitrozemské vodní dopravy*
- Převod technologií

Článek 101/3 - Blokové výjimky ze zákazu dohod – přehled pokynů

- Pokyny k vertikálním omezením
- Pokyny k dohodám o horizontální spolupráci
- Pokyny k dohodám o převodu technologií
- Pokyny k sektorovým blokovým výjimkám

- Komise je svými pokyny vázána při aplikaci čl. 101

Otázky?

Jiří Kindl

ZÁKLADY PRÁVA HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE EU

Seminář pro české a slovenské soudce

Definice trhu a tržní síla Zneužití dominantního postavení podle čl. 102 SFEU

JUDr. Jiří Kindl, M.Jur., Ph.D., advokát

Justiční akademie

Kroměříž, 22.–23. března 2022

Financováno Evropskou unií
Smlouva o poskytování služeb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument byl vypracován pro Evropskou komisi. Odráží však pouze názory autorů a Komise nenese odpovědnost za jakékoli použití informací v něm obsažených.

ZNEUŽITÍ DOMINANTNÍHO POSTAVENÍ

Úvod

UVÉST DO PROBLEMATIKY
REGULACE ZNEUŽITÍ
DOMINANTNÍHO POSTAVENÍ

- Definice a vymezení relevantního trhu
- Pojem dominance; vymezení tržní síly
- Zneužití dominantního postavení
 - Pojem obecně
 - Příklady skutkových podstat
 - Řešení příkladů

ZNEUŽITÍ DOMINANTNÍHO POSTAVENÍ

Skills

Článek 102 SFEU (dříve 82 SES)

„Se společným trhem je neslučitelné, a proto zakázané, pokud to může ovlivnit obchod mezi členskými státy, aby jeden nebo více podniků zneužívaly dominantního postavení na společném trhu nebo jeho podstatné části.

Takové zneužívání může zejména spočívat:

- a) **v přímém nebo nepřímém vynucování** nepřiměřených nákupních nebo prodejních cen anebo jiných **nerovných obchodních podmínek**;
- b) **v omezování** výroby, odbytu nebo technického vývoje **na úkor spotřebitelů**;
- c) **v uplatňování rozdílných podmínek vůči obchodním partnerům** při plnění stejné povahy, čímž jsou někteří partneři znevýhodňováni v hospodářské soutěži;
- d) **v podmiňování uzavření smluv** tím, že druhá strana přijme další plnění, která ani věcně, ani podle obchodních zvyklostí s předmětem těchto smluv nesouvisejí.“

3

3

ZNEUŽITÍ DOMINANTNÍHO POSTAVENÍ

Skills

Základní znaky

- Základní znaky skutkové podstaty zneužití dominantního postavení jsou:
 - podnik (či více podniků) – stejný koncept jako u kartelových dohod
 - dominantní postavení (individuální nebo kolektivní)
 - na vnitřním trhu nebo jeho podstatné části
 - zneužití (generální klauzule, demonstrativní výčet)
 - vliv na obchod mezi členskými státy (stejně jako u kartelových dohod)
- Mateřská společnost nemůže zneužívat dominantní postavení vůči dceřiné společnosti, tvoří-li jednu hospodářskou jednotku.
- Zaměříme se zejména (i) pojem dominantního postavení a na (ii) různé formy jeho zneužití.
- Hraniční (jurisdikční) ukazatelé jsou dva; (i) vliv na obchod mezi členskými státy a (ii) podstatná část vnitřního trhu (široce vykládáno, 1 členský stát stačí, někdy i u menších než národních trhů – např. přístavy, letiště, dokonce i trh prodeje lístků na fotbalové mistrovství Evropy 1998 ...)
- Možnost přísnější národní legislativy (čl. 3 nařízení č. 1/2003)

4

4

Relevantní trh (1)

- Dominantní postavení musí být na tzv. relevantním trhu (produktový, geografický, časový)
- **Sdělení Komise o definici relevantního trhu pro účely práva hospodářské soutěže Společenství**, OJ 1997 C 372/5; Úř. věst., Zvl. vyd. 2004, 08/sv. 1, s. 155.
 - „Definice trhu je nástrojem pro stanovení a vymezení hranic hospodářské soutěže mezi podniky. Slouží ke stanovení rámce, v rámci něhož Komise uplatňuje politiku hospodářské soutěže. Hlavním záměrem definice trhu je systematicky zjišťovat konkurenční omezování, jimž zúčastněné podniky čelí. Cílem definice trhu, jak pokud jde o výrokový trh, tak o zeměpisný trh, je zjistit skutečné soutěžitele dotyčných podniků, kteří mohou omezovat chování uvedených podniků a bránit jim, aby se chovaly svobodně, aniž by byly podrobeny účinnému konkurenčnímu tlaku. Z tohoto hlediska definice trhu umožňuje mimo jiné vypočítávat podíly na trhu, které poskytují významné informace o tržní síle pro účely posouzení dominantního postavení ...“ (bod 2 cit. Sdělení Komise)

5

Relevantní trh (2)

- Z praktického hlediska **dva možné krajní přístupy** (v praxi vhodná kombinace):
 - „**právníkový**“ přístup → vyhledávání analogických případů v rozhodovací praxi
 - „**ekonomický**“ přístup → SSNIP test, zaměnitelnost z hlediska poptávky/nabídky, tzv. celofánový omyl, existence řetězu zaměnitelnosti (*chain of substitution*), nepřímá omezení
- Příklady: **trh s banány** (ESD ve věci č. 27/76, *United Brands* [1978] ECR 207); **trh s pivem** (Interbrew, *Delimitis*), **trh poskytování přístupu do veřejné pevné telekomunikační sítě bytovým stanicím a další** (ÚOHS – cenové plány); **trh služeb provádění obřadů posledního rozloučení v civilní obřadní síni v Prostějově** (ÚOHS – Technické služby Prostějov, č.j. S 133/04); **maloobchodní trh širokopásmového přístupu k internetu**

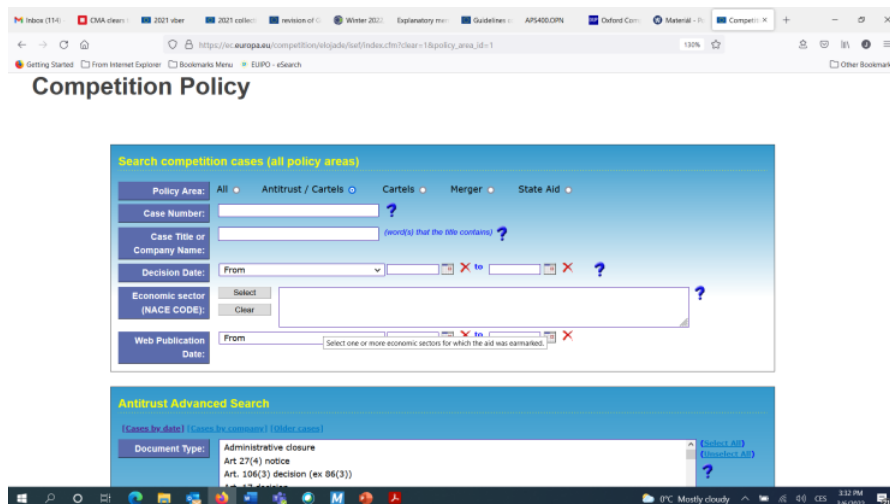
6

ZNEUŽITÍ DOMINANTNÍHO POSTAVENÍ

Skills

Relevantní trh (3)

- Vyhledávání na stránkách EK: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?clear=1&policy_area_id=1

7

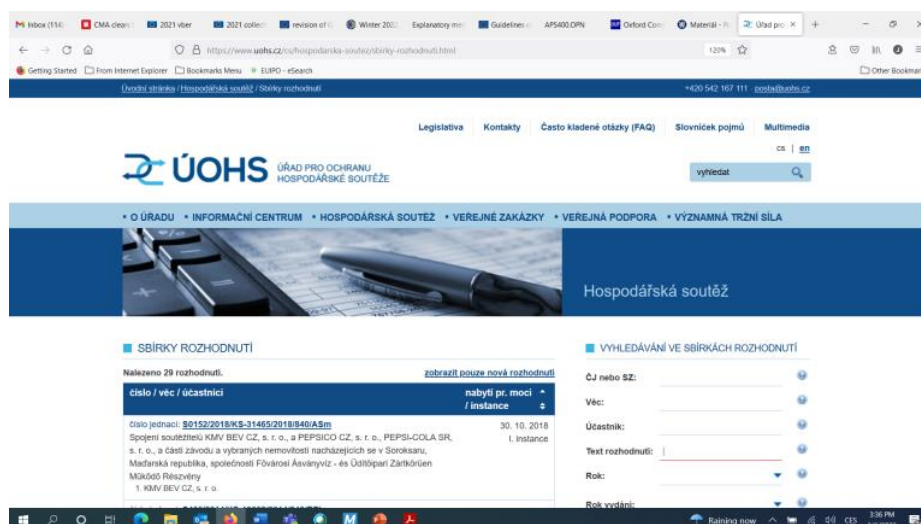
7

ZNEUŽITÍ DOMINANTNÍHO POSTAVENÍ

Skills

Relevantní trh (4)

- Vyhledávání na stránkách ÚOHS: <https://www.uohs.cz/cs/hospodarska-soutez/sbirky-rozhodnuti.html>

8

8

ZNEUŽITÍ DOMINANTNÍHO POSTAVENÍ

Skills

Relevantní trh (5)

- Výňatek z rozhodnutí Competition Appeal Tribunal v kauze *Aberdeen Journals v Director General of Fair Trading* [2002] CAT 4:

„Relevantní produktový trh by měl být definován s odkazem na **fakta příslušného případu** beroucí v úvahu celý ekonomický kontext, který může zejména zahrnovat (i) objektivní charakteristiky produktů; (ii) úroveň substitutability nebo zaměnitelnosti mezi danými produkty s ohledem na jejich relativní ceny a zamýšlené užití; (iii) soutěžní podmínky; (iv) strukturu nabídky a poptávky; a (v) přístupy spotřebitelů a uživatelů.“ (bod 96)

„Nicméně, tento seznam není ani fixní, ani vyčerpávající, ani není každý uvedený prvek zmíněný v judikatuře nezbytně povinný v každém případě. Každý případ bude závislý na svých vlastních faktech a je nezbytně posoudit dané příslušné okolnosti za účelem odpovědi na z konečného pohledu relativně jasné otázky: soutěží spolu dotčené produkty dostatečně tak, aby byly smyslně považovány za náležející do téhož trhu? **Klíčovou myšlenkou je konkurenční tlak (omezení): představují další produkty údajně náležející do téhož relevantního trhu soutěžní omezení na jednání údajného dominantního podniku?**“ (bod 97)

9

9

ZNEUŽITÍ DOMINANTNÍHO POSTAVENÍ

Skills

Relevantní trh (6)

- **Small but significant non-transitory increase in price (SSNIP) test** (test hypotetického monopolisty):

- Sdělení Komise: „Otázkou, již je třeba zodpovědět, je, zda by zákazníci stran přešli na snadno dostupné náhrady nebo na dodavatele sídlící jinde, v reakci na hypoteticky malé (v rozmezí od 5 % do 10 %), avšak stálé zvyšování relativní ceny pro výrobky a uvažované oblasti. V případě, že by bylo nahrazení tak velké, že by zvýšení cen bylo neziskové v důsledku ztráty prodeje, zahrnou se do relevantního trhu další náhrady a oblasti. To by se dělalo tak dlouho, až by byl soubor výrobků a zeměpisných oblastí takový, že by malá, avšak stálá zvýšení relativních cen vytvářela zisk.“
- Za základ se nejprve vezme nejúžeji vymezený typ produktu (např. světlé pivo) a posuzuje se, zda by při zmíněném (malém, ale trvalém) zvýšení ceny, přešla dostatečně významná skupina zákazníků k jinému produktu (např. tmavé pivo), u něhož ke změně ceny nedošlo.
- Pokud by k takovému přechodu došlo (a tudíž by zmíněné zvýšení nebylo pro předmětný podnik ziskové), pak onen jiný produkt vytváří konkurenční tlak na první, a tudíž náleží do téhož trhu (s pivem).
- Následně se opět postulují zmíněné zvýšení ceny u daného rozšířeného typu produktu (pivo) a testuje se vůči dalšímu výrobku (např. víno). A takto se postupuje, dokud se zjistí, že zvýšení ceny by bylo ziskové, poněvadž zákazníci by k jinému typu produktu nepřecházeli.
- Obdobným způsobem se zkoumá i zeměpisný rozměr trhu, kde se však namísto typu produktu zaměřujeme na dotčenou oblast (opět se postupuje od užší oblasti a postupně se rozšiřuje).

10

ZNEUŽITÍ DOMINANTNÍHO POSTAVENÍ

Skills

Relevantní trh (7)

- Shora relativně jednoduchá otázka, resp. zjednodušeně popsany postup však s sebou samozřejmě přináší množství komplikací, jak teoretického, tak praktického rázu:
 - **Určení relevantní (výchozí) ceny**
 - **Nepřímé substituty, částečné substituty, substituční řetězce**
 - **Doprovodné či navazující produkty, produkty v balíčku**
 - **Asymetrické vymezení relevantního trhu**
 - **Vícestranné platformy**
- Nahraditelnost z hlediska nabídky a potenciální soutěž

11

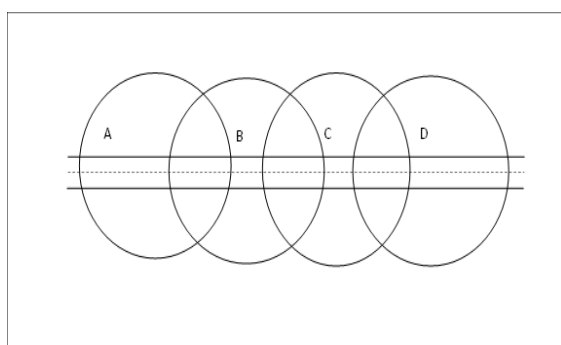
11

ZNEUŽITÍ DOMINANTNÍHO POSTAVENÍ

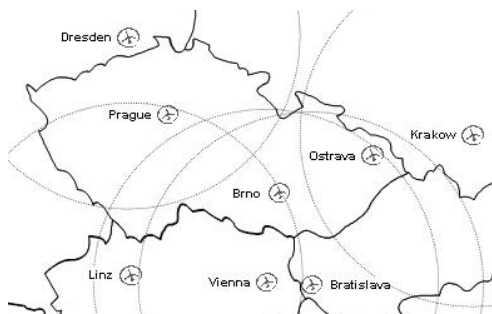
Skills

Relevantní trh (8)

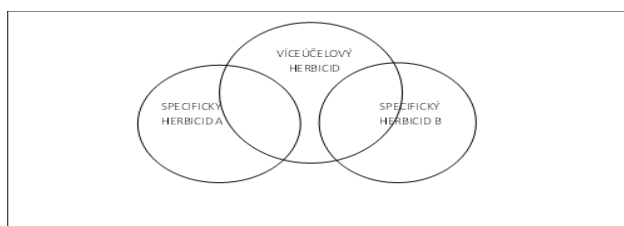
Obr. 1 – Znázornění řetězce substitucí - dálnice

Obr. 2 – Znázornění řetězce substitucí – spádové oblasti letišť

Obr. 3 – Znázornění řetězce substitucí – specifické a víceúčelové herbicidy

12

12

Relevantní trh (9) - Podklady

- Z judikatury plyne, že závěr o vymezení relevantního trhu musí být založen na „přesných, věrohodných a soudržných důkazech, kterými jsou veškeré relevantní údaje, jež musí být při posuzování komplexní situace vzaty v úvahu, a které mohou podpořit závěry, které jsou z nich vyvozeny ...“ (Sdělení Komise, bod 24 a tam uvedené odkazy).
- Není se tedy možno spokojit jen s tím, že by soutěžní úřad provedl jen jakousi spekulativní úvahu (v podstatě slohové cvičení), aniž by své závěry opřel o náležité ekonomické analýzy vycházející z dostupných dat.
- Nejvyšší správní soud například v této souvislosti uvedl: „Posuzování relevantního trhu v soutěžním právu obvykle probíhá na základě zjištění podstatných dat a informací včetně užití kvantitativních technik (odhadů a analýz). Informace o spotřebitelských reakcích pak mohou plynout jak ze spotřebitelského průzkumu, tak i z analýz objektivně podchyceného chování a z kvalifikované úvahy o kritériích, která spotřebitelské chování ovlivňují. V daném případě krajský soud akceptoval neprovedení spotřebitelského průzkumu a rovněž Nejvyšší správní soud je názoru, že spotřebitelský průzkum prováděný s časovým odstupem a při proměnlivosti okruhu spotřebitelů i podmínek poskytování posuzovaných služeb nemůže být přínosem. Otázkou jistě je, zda by nebyl přínosný v době, kdy probíhalo správní řízení. Zdejší soud ve shodě s již konstatovaným rozsudkem sp. zn. 8 Afs 48/2007 nepovažuje takový průzkum za nezbytný tam, kde lze jinými metodami dospět k rozhodným zjištěním a ta jsou kvalifikovaně vyhodnocena. Postup zpracováním analýzy v daném případě ocenil krajský soud jako správný a v tom s ním lze souhlasit. Další otázkou tak je, zda zpracovaná analýza byla dostatečná a řádně vyhodnocena v rozhodnutích, přičemž soud podle § 77 odst. 2 s. ř. s. přihlíží i k výsledku vlastního doplnění dokazování (znaleckému posudku).“ (Rozsudek NSS č.j. 2 Afs 82/2012 – 134 ze dne 30.9.2013 (Student Agency))

13

13

Pojem dominance

- **Definice vyvinuta judikaturou:** „takové hospodářsky silné postavení, které umožňuje podniku s takovým postavením, bránit účinné hospodářské soutěži na relevantním trhu, poněvadž je mu umožněno chovat se ve značné míře nezávisle na jeho konkurentech, zákaznících a v konečném důsledku i spotřebitelích“ (ESD ve věci 322/81, *Michelin v Komise*, [1983] ECR 3461, odst. 6).
- V české kontextu **převzato do § 10 odst. 1 OHS.**
- Nemusí být jen na straně nabídky, lze i **na straně poptávky** (např. SPS ve věci č. T-219/99, *British Airways v Komise* [2003] ECR II-5917; Vrchní soud v Olomouci, *ČEZ vs. ÚOHS*, sp.zn. 2 A 3/2001).
- **Ekonomická kritika legální definice:** např. J.P. Azevedo a M. Walker, *Dominance: Meaning and Measurement*. ECLR, 2002, 23(7), s. 363-367: **pro dominanci by měla být rozhodující schopnost omezit ve významné míře celkovou nabídku na trhu.**
- Z praktického hlediska existuje většinou skupina „obvyklých podezřelých“, kteří jsou pod drobnohledem soutěžního úřadu.
- **Kolektivní dominance:** míří primárně na oligopolní trhy (např. ESD ve věci č. C-395 a 396/96 P, *Compagnie Maritime Belge* [2000] ECR I-1365, SPS ve věci č. T-342/99, *Airtours* [2002] ECR II-2585): **(1) možnost monitoringu chování ostatních podniků, (2) udržitelnost koordinace v čase (možnost odvetných opatření), (3) absence hrozby ze strany třetích stran.**

14

14

ZNEUŽITÍ DOMINANTNÍHO POSTAVENÍ

Skills

Hodnocení dominance

- Z praktického hlediska je pro závěr o **existenci dominantního postavení** důležitá zejména **výše tržního podílu**. Proto je klíčové správně **vymezit relevantní trh**.
- Čím je tržní podíl vyšší, tím se snižuje význam ostatních kritérií, ale nemělo by na ně být zapomínáno (např. hospodářská síla, odstup konkurentů, kupní síla na straně poptávky, dynamičnost trhu, chování dotčeného podniku atp.).
- Různé způsoby výpočtu tržního podílu (např. civilní letecká přeprava, pivo ...).
- **Základní praktická poučka u jednotlivých výši tržního znázorňuje tabulka:**

Výše tržního podílu	Význam pro závěr o dominanci
nad 75%	Silná domněnka existence dominance. U stabilních trhů stačí takřka samo o sobě.
nad 50%	V praxi domněnka dominance (viz kauza AKZO), ale posuzují se i další faktory, zejm. odstup konkurentů a vývoj tržního podílu v čase.
40-50%	Tržní podíl sám o sobě by nikdy neměl stačit. Nutno důkladně zkoumat ostatní kritéria.
pod 40%	Závěr o dominanci velmi nepravděpodobný. Dle § 10 odst. 3 OHS domněnka neexistence dominance.

15

15

ZNEUŽITÍ DOMINANTNÍHO POSTAVENÍ

Skills

Pojem zneužití

- **Objektivní význam. Nezáleží na subjektivním úmyslu podniku** (když je úmysl protisoutěžní může sloužit jako doprovodný argument pro závěr o zneužití). Ke zneužití může v některých případech dojít i přesto, že dotčené jednání bylo iniciováno na žádost zákazníka (např. exklusivní dohody, věrnostní slevy).
- **Materiální podmínka → narušení hospodářské soutěže** (v českém kontextu § 11 OHS hovoří také o újmě jiných soutěžitelů nebo spotřebitelů).
- **Typy zneužívajících praktik:**
 - vykořisťovací (např. nepřiměřeně vysoké ceny a jiné smluvní podmínky, omezování výroby ...)
 - vylučovací (např. predátorské ceny, odmítnutí dodávat, navazování zákazníků např. prostřednictvím exklusivních dohod, věrnostních slev atp.)
 - diskriminační (jen někdy samostatně, mělo by spadat do předchozích kategorií)
 - strukturální (historická reminiscence, ESD ve věci č. 6/72, *Continental Can* [1973] ECR 215)
- Rozlišení mezi protisoutěžním jednáním a férovou (byť tvrdou) hospodářskou soutěží.
- **Koncept tzv. zvláštní odpovědnosti dominantního podniku.**

16

16

ZNEUŽÍVÁNÍ DOMINANTNÍHO POSTAVENÍ

Skills

Příklady zneužití

- V rozhodovací praxi se uplatňuje rozlišení mezi několika formami zneužití, které uvádí tabulka níže. Nicméně již od snahy Komise o revizi čl. 82 SES (nyní čl. 102 SFEU) lze **vysledovat do určité míry příklon k přístupu založeném na posouzení účinků určitého jednání podniku**, spíše než na jeho konkrétní formě. Nicméně prozatím nelze konstatovat, že by tato snaha byla plně úspěšná.

FORMY ZNEUŽÍVÁNÍ JEDNÁNÍ

- **Účtování nepřiměřeně vysokých cen** (problém s určením přiměřenosti, nákladová metoda, metoda komparace, v českém kontextu navíc existence cenových předpisů)
- **Uplatňování predátorských cen** (bliže viz dále)
- **Stlačení marže (margin squeeze)** (např. kauza *Deutsche Telekom, TeliaSonera*)
- **Cenová diskriminace** (bliže viz dále)
- **Některé typy slev** (bliže viz dále)
- **Praktiky vedoucí k nákupu jediné značky** (bliže viz dále)
- **Vázané obchody (junktivy)** (např. kauza *Tetra Pak II*, kauza *Microsoft*)
- **Odmítnutí dodávat** (bliže viz dále)
- Další – srov. např. tzv. **self-preferencing** (kauza *Google shopping*)

17

17

ZNEUŽITÍ DOMINANTNÍHO POSTAVENÍ

Skills

Predátorské ceny

- ESD ve věci č. C-62/86, **AKZO** [1991] ECR I-3359
- jsou-li uplatňované **ceny pod úrovní průměrných variabilních nákladů**, jedná se **automaticky o zneužití**
 - jsou-li uplatňované **ceny sice nad úrovní průměrných variabilních nákladů, ale pod celkovými průměrnými náklady**, jedná se o **zneužití, je-li doložen úmysl** (záměr – konkrétní plán) **eliminovat konkurenci**
- obdobně i v jiných případech (kauza *Tetra Pak II*, *Wanadoo*)
- **možné výjimky: krátkodobý zaváděcí promoční program** (viz i § 11 odst. 1 písm. e) OHS vyžadující dlouhodobost) či **reakce na ceny konkurence**, ale zde není judikatura jednoznačná (Komise to navrhuje v rámci revize čl. 82 SES)
- Viz také nové Pokyny Komise k čl. 82 SES (z února 2009) a kauza *Wanadoo (France Telecom)*, popř. nověji kauza *Qualcomm (predatory pricing)*
- V české kontextu srov. kauzu **Student Agency v ASIANA** (sp.zn. S162/2008/DP a R169/2010/HS). **Rozhodnutí ÚOHS zrušeno ze strany KS v Brně** (sp.zn. 62 Af 27/2011). **ÚOHS podal kasační stížnost k NSS** (sp.zn. 2 Afs 82/2012; NSS podpořil ÚOHS). **Nové rozhodnutí KS v Brně – žaloba RegioJet zamítnuta. Opět kasační stížnost, ale zamítnuta** (NSS sp.zn. 2 As 187/2014).

18

18

Cenová diskriminace (1)

- Uplatňování rozdílných (cenových) podmínek vůči zákazníkům (či dodavatelům) dominantního podniku.
- Primárně míří na situace, kdy taková **diskriminace zkresluje hospodářskou soutěž na navazujícím trhu**, poněvadž znevýhodňuje některé (diskriminované podniky).
- Ale judikatura vztáhla zákaz diskriminace i na některé případy diskriminace spotřebitelů (diskriminace slouží jako doklad uplatňování nepřiměřených cen).
- Přesto je „diskriminace“ v některých případech účelná (příklad: vstup na diskotéku, vlakové jízdenky).
- Jen **diskriminace srovnatelných zákazníků je problém**. Odlišný přístup je tedy **možno objektivně odůvodnit** (např. množstevní slevy).

19

19

Cenová diskriminace (2)

- V evropské rozhodovací praxi byl problém zejména s diskriminací na základě národnosti, popřípadě s neodůvodněnou geografickou diskriminací.
- **V horizontálních vztazích (primary line)** by uplatňování rozdílných cen obecně **nemělo být problémem, pokud jsou výsledné ceny nadnákladové**. Jedná se tak o účinnou soutěž v ceně.
- Srov. zejm. klíčové rozhodnutí Velkého senátu v kauze *Post Danmark*, C-209/10 (ekonomický přístup). Blíže srov. článek Kindl, J. v Antitrust č. 3, 2012. Popř. také rozhodnutí ve věci C-525/16, *MEO*.

20

20

Slevy

- V oblasti slev je stávající evropská judikatura nejvíce kritizována. Jeden z hlavních cílů snah Komise o revizi čl. 82 SES. **Dosavadní přístup totiž dává přednost formě slevy (typu zneužití) před jejím skutečným dopadem na hospodářskou soutěž (rozhodující by mělo být, zda vede k zablokování trhu či nikoli).** V nových Pokynech Komise došlo k žádanému posunu – **více ekonomický přístup, ochrana soutěže a ne konkurentů**, ale je otázkou, do jaké míry je tento posun soudně akceptován [viz např. kauza *Tomra* – rozsudek T-155/06, kauza *Virgin/British Airways* – C-95/04, kauza *Intel* – rozsudek T-286/09, C-413/14 a T-286/09 RENV; u nás NSS: sp.zn. 8 Afs 29/2010 – TO2 / věrnostní rabaty]

PROBLÉMOVÉ TYPY SLEV	NEPROBLÉMOVÉ TYPY SLEV
▪ souhrnné či vázané slevy (tj. slevy založené na celkovém odběru různých produktů, aniž by s takovým odběrem byla spojena skutečná úspora v nákladech, resp. slevy podmíněné odběrem více než jednoho druhu výrobků; kauza <i>Tetra Pak II</i>) ▪ slevy za věrnost či loajalitu (kauza <i>Hoffmann-La Roche</i>) ▪ růstové slevy (tj. slevy podmíněné každoročním navýšováním odběru od dominantního podniku; kauza <i>Michelin</i>)	▪ slevy za splatnost ▪ pravé množstevní (objemové) slevy (někdy vyjadřován požadavek na navázání na úspory z rozsahu, viz kauza <i>Portuguese Airports</i>) ▪ poplatky za propagační či marketingové služby (v pořádku, nejsou-li zástěrkou pro jiné výhody)

21

21

Závazky exklusivity atp.

- V tradiční judikatuře považováno takřka za **per se protisoutěžní, a tedy zakázané** (např. ESD ve věci č. 85/76, *Hoffmann-La Roche* [1979] ECR 461).
- Poněkud **relaxováno v některých případech** (např. kauza *Interbrew* nebo akceptované závazky *Coca-Cola*).
- Příklad: exklusivita u ledniček na zmrzlinu – kauza *Unilever Bestfoods*, dříve *Van Den Bergh Foods* (SPS ve věci č. T-65/98, [2003] ECR II-4653 a ESD ve věci č. C-552/03 P).
- **Snaha Komise v rámci revize čl. 82 SES sladit přístup k posuzování tohoto typu možného zneužití s posuzováním obdobného typu jednání dle Pokynů k vertikálním omezením**, tj. nutnost doložit zablokování trhu (tzv. *Delimitis* test). V nových Pokynech Komise došlo k žádanému posunu. **Je třeba dokládat uzavření trhu (*foreclosure*).** Zatím ale definitivně nepotvrzeno v judikatuře SDEU (srov. kauza *Intel*) ...

22

22

ZNEUŽITÍ DOMINANTNÍHO POSTAVENÍ

Skills

Odmítnutí dodávat

- Dominantní podnik nesmí odmítnout dodávku zákazníkovi ve snaze ho potrestat za to, že obchoduje s konkurencí, je-li to nepřiměřené s ohledem na legitimní obchodní zájmy dominantního podniku. Popřípadě k vynucení nepřiměřených smluvních podmínek.
- Dominantní podnik dodávající klíčový surovinový vstup nesmí jej přestat dodávat svému zákazníkovi jen z toho důvodu, že se daný podnik rozhodl vstoupit na příslušný trh (ESD ve věci č. 6 a 7/73, *Commercial Solvents* [1974] ECR 223), přinejmenším je potřeba dát vědět s dostatečným předstihem.
- Možno učinit, je-li **objektivně ospravedlněno** (např. dluhy zákazníka, technické problémy).
- Srov. také Pokyny Komise k čl. 82 SES (únor 2009). Srov. také kauzu *Slovak Telekom* (C-165/19, C-152/19)

TYP ODMÍTNUTÍ	PODMÍNKY PRO ZÁVĚR O ZNEUŽITÍ
Odmítnutí stávajícího zákazníka	1. odmítnutí, 2. dominantní postavení odmítajícího podniku, 3. pravděpodobný protisoutěžní účinek na navazujícím trhu (u odmítnutí konkurenta pravděpodobné), 4. žádné ospravedlnění
Odmítnutí nového zákazníka	Stejně jako výše <u>plus</u> 5. dodávaný vstup je nezbytný (kauza <i>Oscar Bronner</i> – distribuce tisku)
Odmítnutí poskytnout práva duševního vlastnictví	Stejně jako výše <u>plus</u> 6. v důsledku odmítnutí se zabraňuje vzniku nového produktu či trhu (kauza <i>IMS Health</i>)
Odmítnutí informací pro nutných pro interoperabilitu	Dle Komise obdobné jako shora, ale méně striktní podmínky než u duševního vlastnictví (kauza <i>Microsoft</i>)

23

23

ZNEUŽITÍ DOMINANTNÍHO POSTAVENÍ

Skills

Důsledky porušení

- **POKUTA** ze strany Komise či ÚOHS až do výše 10% obrátu podniku.
- Případná **NEPLATNOST**, došlo-li ke zneužití v důsledku smlouvy (např. exklusivní dohody).
- **MOŽNOST SOUKROMOPRÁVNÍCH ŽALOB** ze strany poškozených stran (zejm. zákazníci či dodavatelé, ale i konkurenti). / směrnice č. 2014/104/EU, zákon č. 262/2017 Sb., o náhradě škody v oblasti hospodářské soutěže
- **TRESTNĚPRÁVNÍ DŮSLEDKY**. V ČR ne.

24

24

ZDROJE INFORMACÍ

ZDROJE INFORMACÍ

Internetové zdroje:

Komise: http://ec.europa.eu/competition/index_en.html

ÚOHS: <http://www.uohs.cz>

odkazy na úřady v EU: http://ec.europa.eu/competition/ecn/competition_authorities.html

odkazy na úřady ve světě: http://ec.europa.eu/competition/international/overview/index_en.html

USA Federální komise pro obchod: <http://www.ftc.gov>

Oddělení antitrustu Ministerstva spravedlnosti USA: <http://www.usdoj.gov/atr/>

Zahraniční časopisy:

European Competition Law Review, European Law Review, Common Market Law Review, European Competition Journal, Global Competition Law Review, Antitrust Law Journal, Journal of Competition Law and Economics, Journal of European Competition Law & Practice ...

Základní česká knižní literatura:

- *Kindl, J. a kol. Soutěžní právo. Praha : C.H. Beck, 3. vyd., 2021.*
- *Kindl, J., Munková, J. Zákon o ochraně hospodářské soutěže. Komentář. 3. vydání Praha : C.H. Beck, 2016.*
- *Raus, D., Oršulová, A. Zákon o ochraně hospodářské soutěže. Komentář. 2. vyd. Wolters Kluwer, 2019*
- *Petr, M. a kol. Zakázané dohody a zneužívání dominantního postavení v ČR. Praha: C.H. Beck, 2010.*
- *Nejezchleb, K., Hajná, Z., Bejček, J. Ekonomické metody v soutěžním právu. MU, Brno, 2014.*

Srov. také český časopis *Antitrust* dedikovaný výhradně soutěžnímu právu.

Základní zahraniční knižní literatura na evropské soutěžní právo:

- *Lianos, I., Korah, V., Siciliani, P. Competition Law. Analysis, Cases & Materials. OUP 2019*
- *O'Donoghue, R., Padilla, J. The Law and Economics of Article 102 TFEU. 3rd edn. Hart Publishing 2020*
- *Bishop, S., Walker, M. The Economics of EC Competition Law: Concepts, Application and Measurement. 3.edn., Sweet & Maxwell, 2010.*
- *Jones, A., Sufrin, B. EU Competition Law. Text, Cases, and Materials.*
- *Faul, J., Nikpay, A. The EU Law of Competition.*
- *Rose, V., Bailey, D. (eds.) Bellamy & Child – European Community Law of Competition.*
- *Whish, R., Bailey, D. Competition Law.*

Vybrané blogy o soutěžním právu:

- Chillin' Competition: <http://chillingcompetition.com/>
- Concurrentialiste: <https://leconcurrentialiste.com/>
- Kluwer Competition Law Blog: <http://kluwercompetitionlawblog.com/>
- Antitrust & Competition Policy Blog: http://lawprofessors.typepad.com/antitrustprof_blog/
- Competition Policy Blog: <http://competitionpolicy.wordpress.com/>
- Competition Bulletin: <http://competitionbulletin.com/>
- Antitrust / Competition Perspectives: <http://antitrust.weil.com/>
- Kartellblog: <http://kartellblog.de/>

Podcasty atp.:

- Competition Lore – podcasty o sout. právu - <https://competitionlore.com/podcasts/>

Děkuji za pozornost!

Rád odpovím na dotazy či
připomínky.

Lze mne kontaktovat také na jiri.kindl@univ.oxon.org nebo jiri.kindl@skils.cz.

Andrea Oršulová

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

CASE STUDY

Dohody obmedzujúce hospodársku súťaž (čl. 101 ZFEÚ) Zneužívanie dominantného postavenia (čl. 102 ZFEÚ)

Andrea Oršulová, Nedelka Kubáč advokáti
Kroměříž, 22.03.2022

1

1

CASE STUDY 1

Dohoda obmedzujúca hospodársku súťaž

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

2

2

Popis skutkového stavu

- Posudzovaný prípad sa týka konania troch bánk (BANKA A, BANKA B a BANKA C), ktoré sú v konkurenčnom postavení na viacerých bankových trhoch. Rovnako všetky tri banky sú v konkurenčnom postavení na trhu bezhotovostných devízových operácií poskytovaných na území členského štátu.
- Banky podliehajú osobitnej regulácii bankového trhu a svoje služby poskytujú na základe bankovej licencie.
- Na trhu poskytovania bezhotovostných devízových operácií spotrebiteľom pôsobia aj iné, nebankové subjekty, ktoré podliehajú osobitnej regulácii podľa zákona o platobných službách. Tieto nebankové subjekty musia byť licencované pre výkon devízových bezhotovostných operácií.
- Nebankové subjekty sú klientami vnímané ako konkurencia vo vzťahu k bankám. Rovnako, interné dokumenty BANKY A, BANKY B a BANKY C vnímajú nebankové subjekty ako konkurenčné spoločnosti.

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

3

3

Popis skutkového stavu

- Spoločnosť GRETA je nebankovým subjektom poskytujúcim služby devízových bezhotovostných operácií.
- Spoločnosť GRETA v čase posudzovaného konania nemala licenciu na poskytovanie služieb na území daného členského štátu.
- Spoločnosť GRETA mala otvorené vlastné bankové účty vo viacerých bankách v danom členskom štáte, okrem iného aj v BANKE A, BANKE B a BANKE C.
- Bezhotovostné operácie vykonávala GRETA tak, že klient zaslal na účet spoločnosti GRETA finančné prostriedky určené pre iného príjemcu. Spoločnosť GRETA tieto finančné prostriedky následne poslala zo svojho účtu vedeného napr. v BANKE A na účet príjemcu, ktorému boli určené. Tento postup porušoval pravidlá platobného styku, keď peňažné prostriedky medzi účtami neboli prevádzané cez platobný systém banky.
- Spoločnosť GRETA bola posudzovaná regulátorom pre porušenie pravidiel platobného styku avšak v čase popísaného konania neexistovalo právoplatné rozhodnutie konštatujúce porušenie.

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

4

4

Popis skutkového stavu

- Medzi BANKOU A, BANKOU B a BANKOU C sa uskutočnilo osobné stretnutie, na ktorom sa BANKA A vyjadrila, že vypovie zmluvy o bežnom účte so spoločnosťou GRETA.
- Na tomto stretnutí sa BANKA B vyjadrila, že bude postupovať v súlade s ich interným rozhodnutím. V čase pred týmto stretnutím totiž existovalo interné rozhodnutie o vypovedaní zmlúv spoločnosti GRETA z dôvodu podozrivých transakcií.
- Po tomto stretnutí došlo medzi bankami k výmene emailovej komunikácie a na toto stretnutie nadväzovala aj interná komunikácia nájdená v priestoroch BANKY B pri inšpekcii. Ide o nasledovnú komunikáciu:
- Email BANKY A adresovaný BANKE B a BANKE C s nasledovným obsahom („**email 1**“):

„Dobrý deň,

Spoločnosť GRETA dostane k 30. júnu výpoveď zo všetkých účtov vedených v našej banke a nebude jej umožnené otvorenie nových účtov. Výpovedná doba je jeden mesiac. Toto platí za podmienky, že takisto budú vypovedané jej účty v BANKE B a v BANKE C, BANKA D už tieto kroky podnikla. Dotknutá spoločnosť bude informovaná posledný týždeň v júni.“

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

5

5

Popis skutkového stavu

- Email 1 bol preposlaný interne v rámci BANKY B ďalším zamestnancom s nasledovným obsahom:

„Pripravte výpoveď v rovnakom termíne, dúfam, že aj my máme jeden mesiac a informujte dotknutú BANKU A.“

- Medzi internou emailovou komunikáciou Banky B bola aj nasledovná komunikácia:

„....chcela by som ťa poprosiť o rozhodnutie ohľadom uzatvorenia účtov klienta dotknutej spoločnosti.

Posielam kontakt na zodpovedných manažérov BANKY A a BANKY B pokiaľ ide o uzatvorenie účtov ... pán (meno zamestnanca BANKY A) by mal zaslať mail...potvrdenie spoločných krokov p. (meno zamestnanca BANKY B.)“

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

6

6

Popis skutkového stavu

- BANKA A, BANKA B a BANKA C vypovedali zmluvy o bežných účtoch spoločnosti GRETA v porovnateľnom období.
- Komunikovaným dôvodom vypovedania zmlúv boli pochybnosti o tom, či spoločnosť GRETA na trhu poskytuje svoje služby oprávnene.
- Tieto banky neobnovili spoločnosti GRETA zmluvy o osobných účtoch.
- K vypovedaniu zmlúv o bežných účtoch spoločnosti GRETA došlo aj zo strany ďalších dvoch bánk, a to BANKY D a BANKY E. BANKA E však výpovede zmlúv po rokovaní so spoločnosťou GRETA stiahla a účty nakoniec naďalej viedla.
- BANKA A, BANKA B a ani BANKA C neoznámili regulátorovi, či orgánom činným v trestnom konaní podozrenie, že spoločnosť GRETA podniká na trhu bez licencie.
- Regulátor rozhodol o tom, že spoločnosť GRETA podnikala na trhu neoprávnene až pol trištvrte roka po uskutočnenom stretnutí troch bánk. Rozhodnutie regulátora o porušení krylo obdobie mimo posudzovanej praxe.

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

7

7

S prípadom potenciálne súvisiace rozhodnutia

GlaxoSmithKline Services Unlimited, SD EÚ, spojené prípady C-501/06P, C-513/06 P, C-515/06 P a C-516/06 P zo dňa 06. októbra 2009, bod 63:

- *Na jednej strane z tohto ustanovenia vôbec nevyplýva, že len dohody zbavujúce spotrebiteľov určitých výhod by mohli mať protisúťažný cieľ. Na druhej strane treba zdôrazniť, že Súdny dvor rozhodol, že článok 81 ES smeruje, podobne ako iné pravidlá hospodárskej súťaže uvedené v Zmluve, nielen k ochrane priamych záujmov účastníkov hospodárskej súťaže alebo spotrebiteľov, ale aj k ochrane štruktúry trhu a tým hospodárskej súťaže ako takej.*

Comap SA, SD EÚ vo veci C-290/11 zo dňa 03. mája 2012, body 74 a 75:

- *... je potrebné uviesť, že v súlade s ustálenou judikatúrou, ak sa preukáže, že podnik sa zúčastnil na stretnutiach s konkurentmi protisúťažnej povahy, je na tomto podniku, aby predložil dôkazy, ktorými by preukázal, že jej účasť na tomto stretnutí bola zbavená akéhokoľvek protisúťažného zámeru (prístupu), a to tým, že preukáže, že svojim konkurentom naznačil, že sa na týchto stretnutiach zúčastňuje z inej perspektívy, ako je tá ich...*
- *Aby účasť spoločnosti na takomto stretnutí nemohla byť považovaná za tichý súhlas s nezákonnou iniciatívou ani za prihlásenie sa k jej výsledku, táto spoločnosť sa musí od tejto iniciatívy verejne dištancovať takým spôsobom, aby sa ostatní účastníci domnievali, že ukončuje svoju účasť, alebo že ju oznámi správnym orgánom ...*

Musique Diffusion française, SD EÚ v spojených prípadoch 100-103/80 vo veci zo dňa 7. júna 1983, bod 90:

- *Nie je nevyhnutné preskúmať možné dôsledky stavu núdze, stačí konštatovať, že žiadateľ nepreukázal existenciu takejto situácie. MDF nedokázal, že jej existencia bola ohrozená alebo že jej údajné ťažkosti spôsobil paralelný dovoz alebo a fortiori, že porušenie čl. 85(1) bol jediným spôsobom, ako by zabezpečila svoje prežitie.*

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

8

8

Otázky

1. Radili by ste posudzované konanie medzi horizontálne dohody?
2. Z hľadiska časti zákonnej definície „*má za cieľ alebo môže mať za následok obmedzenie súťaže*“, definovali by ste túto dohodu ako dohodu, ktorá má za cieľ obmedziť súťaž alebo dohodu podľa následku?
3. Pod akú skutkovú podstatu by ste toto konanie radili? Aké hlavné okolnosti by ste brali do úvahy?
4. Ktorá z uvedených bánk sa podľa Vášho názoru dopustila protisúťažného konania?
5. Myslíte si, že na uplatnenie čl. 101 ZFEÚ vplýva skutočnosť, že spoločnosť GRETA na danom trhu v čase posudzovaného konania podnikala neoprávnene ?
6. Myslíte si, že banky by sa mohli brániť použitím obrany založenej na neoprávnenom podnikaní spoločnosti GRETA?

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

9

9

CASE STUDY 2

Zneužívanie dominantného postavenia

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

10

10

Popis skutkového stavu

- Telekomunikačný operátor OLD ONE mal na národnom trhu do roku 2000 zákonný monopol v poskytovaní telekomunikačných služieb a bol jediným vlastníkom pevnej telekomunikačnej siete.
- Po **strate zákonného monopolu** bol podnikateľ OLD ONE najväčším telekomunikačným operátorom, vlastníkom a prevádzkovateľom celonárodnej fixnej telekomunikačnej siete zahrňujúcej prístup až po koncový bod v priestoroch účastníka, tzv. prístup k účastníckemu vedeniu. Rovnako bol najvýznamnejším poskytovateľom maloobchodných služieb širokopásmového prístupu k internetu.
- „Účastnícke vedenie“ (local loop) je skrúcaný medený pár drôtov, ktorý umožňuje pripojenie individuálneho zákazníka k telekomunikačnej sieti. Ide o tzv. poslednú míľu, ktorá znamená prístup telekomunikačného operátora k individuálnemu zákazníkovi prostredníctvom pripojenia jeho koncového bodu (prípojky) k hlavnému rozvážaču resp. k ekvivalentnému zariadeniu telekomunikačnej siete.

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

11

11

Popis skutkového stavu

- Podnikateľ OLD ONE bol aj po strate zákonného monopolu, **regulovaným subjektom**. Na základe samostatného rozhodnutia telekomunikačného úradu bol určený za tzv. podnikateľa s významným vplyvom na veľkoobchodnom trhu neviazaného prístupu k účastníckemu vedeniu (SMP). Týmto rozhodnutím mu bola zároveň uložená **povinnosť poskytovať neviazaný veľkoobchodný prístup k účastníckemu vedeniu (tzv. ULL prístup)**. Prístup mal byť poskytnutý za spravodlivých a nediskriminačných podmienok, avšak bez toho, aby bol rozhodnutím stanovený povinný obsah zmluvy o prístupe.
- Podnikateľ OLD ONE zverejnil referenčnú ponuku pre neviazaný ULL prístup, ktorá vymedzovala zmluvné a technické podmienky prístupu k účastníckemu vedeniu („RUO“). O prístup k ULL sa uchádzali alternatívni telekomunikační operátori („AO“).
- Veľkoobchodný prístup k účastníckemu vedeniu mohol byť poskytnutý ako tzv. úplný prístup k účastníckemu vedeniu, keď žiadateľ o prístup, alternatívny telekomunikačný operátor („AO“) mohol využívať celé frekvenčné spektrum. Prístup však mohol byť poskytovaný ako zdieľaný, keď AO mohol využívať len tú časť frekvenčného spektra, ktorá nebola využívaná na poskytovanie hlasových služieb posudzovaným podnikateľom.

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

12

12

Popis skutkového stavu

- Prístup k ULL pre AO znamenal možnosť (i) použiť na tomto účastníckom vedení vlastné technológie pre používanie širokopásmového prístupu k internetu a (ii) poskytovať tak maloobchodné služby vysokorýchlostného pripojenia k internetu koncovým účastníkom.
- Napriek existujúcej SMP povinnosti, bol poskytnutý prístup k ULL na základe procedúry podľa RUO iba spoločnosti NEXT, a to len k obmedzenému množstvu ULL.
- Z ULL prístupu, v rozpore s podmienkami regulácie ako aj praxou v okolitých štátoch, boli **vylúčené z ponuky prístupu tzv. pasívne (surové) miestne vedenia**. Prístup bol poskytovaný iba k tzv. aktívnemu vedeniu, t.j. vedeniu, na ktorom už boli konkrétnemu účastníkovi poskytované služby. Podnikateľ OLD ONE tvrdil, že len vo vzťahu k aktívnym vedeniam môže garantovať technickú spôsobilosť vedenia na umožnenie prístupu.
- Avšak, spoločnosti NEXT bol prístup k pasívnym vedeniam po rokovaníach umožnený.

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

13

13

Popis skutkového stavu

- Z rozsahu RUO boli vylúčené aj tzv. „**konfliktné služby**“, na základe klauzule, podľa ktorej ak podnikateľ OLD ONE uvedie na trh akýkoľvek produkt, ktorý by mohol byť v rozpore s poskytovaním prístupu ULL, potom je tento produkt radený medzi tzv. „konfliktné služby“, čo znamená, že prístup k takémuto účastníckemu vedeniu nemôže byť poskytnutý. Zoznam konfliktných služieb bol otvorený bez stanovenia akýchkoľvek objektívnych kritérií a mohol byť kedykoľvek unilaterálne rozšírený.
- AO, ktorý chcel získať ULL prístup musel prejsť komplikovaným „vstupným“ procesom, pričom mal **obmedzený prístup k informáciám** o umiestnení účastníckych vedení, miestach pripojenia, či o technickom stave. AO sa dostal k informáciám za predpokladu, že o prístup k nim požiadal a zároveň uhradil poplatok za prístup, resp. následne poplatky za aktualizáciu informácií.
- AO, ktorý chcel požiadať o prístup musel zároveň žiadosť vyplniť na predpísanom formulári, ktorý nebol súčasťou RUO a nebol ani zverejnený. **Neúplná žiadosť** podaná posudzovanému operátorovi bola rovnako sankcionovaná **finančnými pokutami**.

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

14

14

Popis skutkového stavu

- Podnikateľ OLD ONE pri poskytovaní veľkoobchodnej služby prístupu k ULL a maloobchodných služieb najmä poskytovania prístupu k širokopásmovému internetu zvolil takú cenovú stratégiu, **ktorá neumožňovala, aby AO mohol poskytovať maloobchodné služby bez straty.**
- Rozdiel medzi cenou, ktorú musel AO uhradiť za ULL prístup podnikateľovi OLD ONE a cenou, ktorú účtoval podnikateľ OLD ONE na maloobchodnom trhu bol buď negatívny alebo nedostatočný pre to, aby AO mohol pokryť náklady na poskytovanie maloobchodných služieb, ak využíval prístup od podnikateľa OLD ONE.
- Dotknutými trhmi boli **maloobchodný relevantný trh poskytovania služieb širokopásmového prístupu k Internetu v pevnom umiestnení a veľkoobchodný relevantný trh neviazaného prístupu k účastníckemu vedeniu.**

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

15

15

Otázky

1. Myslíte si, že sa uplatňuje čl. 102 ZFEÚ napriek tomu, že podnikateľ OLD ONE bol regulovaným subjektom v postavení SMP s osobitne uloženou regulačnou povinnosťou ?
2. Vo vzťahu ku ktorému trhu by ste posudzovali existenciu dominantného postavenia? Ktoré skutočnosti by Vás viedli k určeniu dominantného postavenia podnikateľa OLD ONE ?
3. K naplneniu ktorej z praktík mohlo dôjsť konaním podnikateľa OLD ONE ? Aké popísané skutočnosti, by Vás viedli k záveru o porušení ?

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

16

16

S prípadom potenciálne súvisiace rozhodnutia

TeliaSonera Sverige, SD EÚ v prípade C-52/09 zo dňa 17. februára 2011, body 49 a 50:

- *V tejto súvislosti treba pripomenúť, že článok 102 ZFEÚ sa týka iba tých protisúťažných konaní, ktoré prijímajú podniky z vlastnej iniciatívy. Pokiaľ je protisúťažné správanie uložené podnikom vnútroštátnymi právnymi predpismi alebo keď tieto predpisy vytvárajú právny rámec, ktorý sám vylučuje akúkoľvek možnosť súťažného správania týchto podnikov, článok 102 ZFEÚ sa neuplatňuje. ...*
- *Článok 102 ZFEÚ sa naopak môže uplatniť, ak sa preukáže, že vnútroštátne právne predpisy ponechávajú priestor na to, aby hospodárska súťaž mohla byť vylúčená, obmedzená alebo narušená samostatným konaním podnikov (pozri rozsudok Komisia a Francúzsko/Ladbroke Racing, už citovaný, bod 34).*

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

17

17

S prípadom potenciálne súvisiace rozhodnutia

TeliaSonera Sverige, SD EÚ v prípade C-52/09 zo dňa 17. februára 2011, body 40 až 43

- *Podnik tak zneužíva svoje dominantné postavenie vtedy, keď uplatňuje cenovú politiku, prostredníctvom ktorej môže vylúčiť z trhu podniky, ktoré sú možno rovnako efektívne ako on sám, ale z dôvodu ich menšej finančnej kapacity nedokážu odolať hospodárskej súťaži, ktorá existuje (pozri v tomto zmysle rozsudok Deutsche Telekom/Komisia, už citovaný, bod 199).*
- *S cieľom posúdiť zákonnosť cenovej politiky dominantného podniku sa treba v zásade odvolať na cenové kritériá založené na nákladoch dominantného podniku a jeho stratégii (pozri v tomto zmysle rozsudky z 3. júla 1991, AKZO/Komisia, C 62/86, Zb. s. I 3359, bod 74, a France Télécom/Komisia, už citovaný, bod 108).*
- *Pokiaľ ide o cenovú prax vedúcu k cenovému stláčaniu, použitie takých kritérií pri analýze umožňuje predovšetkým overiť, či by tento podnik mohol dostatočne efektívne ponúkať svoje maloobchodné služby pre koncových užívateľov aj inak než so stratou, keby musel vopred uhradiť svoje veľkoobchodné ceny za poskytovanie vstupných produktov (pozri v tomto zmysle rozsudok Deutsche Telekom/Komisia, už citovaný, bod 201).*
- *43. Pokiaľ by však tento podnik nemohol ponúkať svoje služby inak než so stratou, znamenalo by to, že konkurenti, ktorí môžu byť vylúčení pomocou predmetnej cenovej praxe, nemôžu byť považovaní za menej efektívnych ako dominantný podnik a že nebezpečenstvo ich vylúčenia je potom vyvolané narušenou hospodárskou súťažou. Takáto hospodárska súťaž by sa totiž nezakladala iba na samotných zásluhách dotknutých podnikov.*

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

18

18

S prípadom potenciálne súvisiace rozhodnutia

TeliaSonera Sverige, SD EÚ v prípade C-52/09 zo dňa 17. februára 2011, body 54 až 56 a 72 a 73

- *TeliaSonera v tejto súvislosti tvrdí, že na účely ochrany svojej hospodárskej iniciatívy podniky v dominantnom postavení musia mať voľnosť pri určovaní svojich obchodných podmienok, pokiaľ tieto podmienky nie sú pre ich zmluvných partnerov natoľko nevýhodné, že sa musia vzhľadom na kritériá stanovené na tento účel v rozsudku z 26. novembra 1998, Bronner (C-7/97, Zb. s. I-7791), považovať za odmietnutie poskytovania.*
- *Takýto výklad vyplýva z nesprávneho pochopenia uvedeného rozsudku. Predovšetkým z jeho bodov 48 a 49 nemožno vyvodit', že podmienky potrebné na preukázanie existencie zneužívajúceho odmietnutia poskytovania sa musia nevyhnutne uplatniť aj v rámci posúdenia zneužívajúcej povahy konania, ktoré spočíva v tom, že poskytovanie služieb alebo predaj tovaru podlieha nevýhodným podmienkam alebo podmienkam, za ktorých by kupujúci nemohol mať o ne záujem.*
- *Vzhľadom na dominantné postavenie dotknutého podniku na veľkoobchodnom trhu však treba spresniť, že nemožno vylúčiť, že len preto, lebo veľkoobchodný produkt nebude nenahradiateľný na poskytovanie maloobchodného produktu, cenová prax vedúca k cenovému stláčaniu nemôže spôsobovať žiadny protisúťažný účinok, a to ani potenciálny. Vnútroštátny súd preto musí preveriť, či aj v prípade, že veľkoobchodný produkt nie je nenahradiateľný, by dotknutá prax mohla mať protisúťažné účinky na dotknutých trhoch.*
- *Po druhé treba preveriť úroveň cenového stláčania prinajmenšom rovnako efektívnych konkurentov, ako je dominantný podnik. Ak je totiž ich marža záporná, čo v prejednávanej veci znamená, že veľkoobchodná cena služieb vstupného produktu ADSL je vyššia ako maloobchodná cena služieb poskytovaných koncovým užívateľom, je pravdepodobný prinajmenšom potenciálny účinok vylúčenia, keďže v takej situácii konkurenti dominantného podniku – hoci sú rovnako efektívni, prípadne efektívnejší – musia predávať so stratou.*

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

19

19

S prípadom potenciálne súvisiace rozhodnutia

Oscar Bronner, SD EÚ vo veci C-7/97 zo dňa 26. novembra 1998, bod 37 a bod 46 a 47

- *Finally, it would need to be determined whether the refusal by the owner of the only nationwide home-delivery scheme in the territory of a Member State, which uses that scheme to distribute its own daily newspapers, to allow the publisher of a rival daily newspaper access to it constitutes an abuse of a dominant position within the meaning of Article 86 of the Treaty, on the ground that such refusal deprives that competitor of a means of distribution judged essential for the sale of its newspaper.*
- *For such access to be capable of being regarded as indispensable, it would be necessary at the very least to establish, as the Advocate General has pointed out at point 68 of his Opinion, that it is not economically viable to create a second homedelivery scheme for the distribution of daily newspapers with a circulation comparable to that of the daily newspapers distributed by the existing scheme.*
- *In the light of the foregoing considerations, the answer to the first question must be that the refusal by a press undertaking which holds a very large share of the daily newspaper market in a Member State and operates the only nationwide newspaper home-delivery scheme in that Member State to allow the publisher of a rival newspaper, which by reason of its small circulation is unable either alone or in cooperation with other publishers to set up and operate its own home-delivery scheme in economically reasonable conditions, to have access to that scheme for appropriate remuneration does not constitute abuse of a dominant position within the meaning of Article 86 of the Treaty.*

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

20

20

Ďakujem za pozornosť!

JUDr. Andrea Oršulová, PhD.
nedelka@nka.eu/orsulova@nka.eu

Nedelka Kubáč advokáti
Mickiewiczova 9
811 07 Bratislava
T: 221 025 250
F: 221 025 251
www.nka.eu

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len
názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie
informácií v ňom obsiahnutých.

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

Online vyhľadávacie databázy

Andrea Oršulová, Nedelka Kubáč advokáti
Kroměříž, 22.03.2022

1

1

Čo sa dnes dozviete?

1. Prehľad možností vyhľadávania v rozhodnutiach Európskej komisie a súdov EÚ
2. Prehľad zdrojov, z ktorých je možné získať ďalšie informácie o rozhodnutiach národných súťažných orgánov

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

2

2

Vyhľadávanie na DG COMP

ec.europa.eu/competition-policy/index_en

An official website of the European Union How do you know?

European Commission

English

Search

Competition Policy

Home Policy Antitrust Cartels Mergers State aid Sectors Competition & you

European Commission > Competition Policy

Competition Policy

Competition policy encourages companies to offer consumers goods and services on the most favourable terms. It encourages efficiency and innovation and reduces prices. To be effective, competition requires companies to act independently of each other, and subject to the pressure exerted by their competitors.

A competition policy fit for new challenges: On 18th November 2021, the Commission adopted a [Communication](#) summarising the key elements of a major competition policy review.

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

3

3

Vyhľadávanie na DG COMP

Website Generálneho riaditeľstva pre hospodársku súťaž
https://ec.europa.eu/competition-policy/index_en

Obsah

- Antitrust
 - Koncentrácie
 - Kartely
 - Štátna pomoc
 - Sektorovo orientovaná legislatíva a prípady ako napr.:
 - Poľnohospodárstvo a potravinárstvo
 - Energetika a životné prostredie
 - Finančné služby ...
 - Informácie sú presmerované na samostatné stránky (!)
 - Informácie radené pod názvy ako:
 - Novinky
 - Prípady (vyhľadávací formulár)
 - Legislatíva
 - Informácie o procese ...
 - Antitrust špecificky napr. aj:
 - Konanie o náhrade škody
 - Sektorové prešetrovanie ...
 - Kartely špecificky napr. aj:
 - Urovanie
 - Leniency ...
 - Štátna pomoc špecificky napr. aj:
 - Prehľad o stave štátnej pomoci v členskom štáte (Scoreboard)
- Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

4

4

Vyhľadavanie na DG COMP

- Rozhodnutia od obdobia:
 - Antitrust a kartely:**
 - Prípady od 1. januára 1999 a obmedzený počet prípadov z roku 1998
 - Zoznam starších prípadov od roku 1964 až po 1998 nájdete na: http://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/older_antitrust_cases.html
 - Koncentrácie:**
 - Prípady od 21. septembra 1990, t.j. od nadobudnutia účinnosti Nariadenia o kontrole koncentrácií 4064/89
 - Štátna pomoc:**
 - Prípady od 1. januára 2000

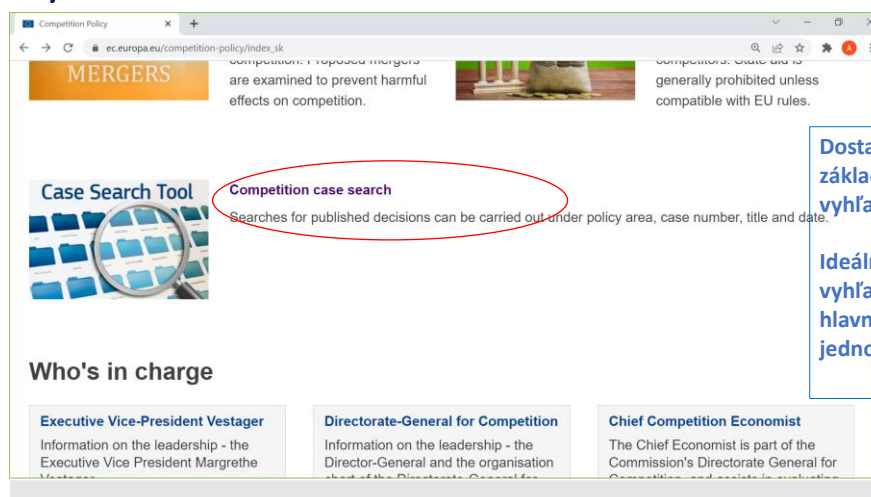

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

5

5

Vyhľadavanie na DG COMP

Dostanete sa k základnému vyhľadávaniu

Ideálne je vyhľadávať na hlavnej stránke cez jednotlivé oblasti

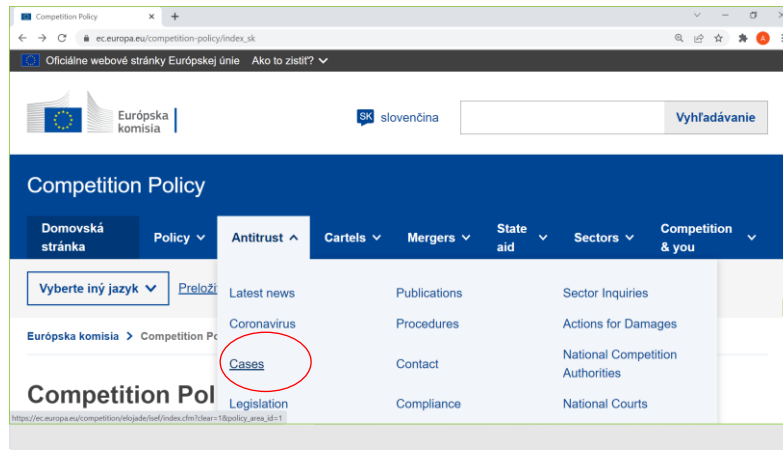

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

6

6

Vyhľadavanie na DG COMP

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

7

7

Vyhľadavanie na DG COMP

← → ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?clear=1&policy_area_id=1

Competition Policy

Search competition cases (all policy areas)

Policy Area: All • Antitrust / Cartels • Cartels • Merger • State Aid

Case Number:

Case Title or Company Name: (provide the title contains)

Decision Date: From to

Economic sector (NACE CODE):

Web Publication Date: From to

Antitrust Advanced Search

Document Type: Administrative closure Art 27(4) notice Art. 106(3) decision (ex 86(3)) Art. 17 decision

Document Title:

Základné
vyhľadavanie

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

8

8

Vyhľadavanie na DG COMP

The screenshot shows the DG COMP search interface. At the top, there's a search bar with the URL ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?clear=1&policy_area_id=1. Below the search bar, there are several filter sections:

- Case Title or Company Name:** A text input field with a placeholder "(word(s) that the title contains)".
- Decision Date:** A date range selector with "From" and "to" fields.
- Economic sector (NACE CODE):** A dropdown menu with "Select" and "Clear" buttons.
- Web Publication Date:** A date range selector with "From" and "to" fields.
- Antitrust Advanced Search:** A section with various filters:
 - Document Type:** A dropdown menu with options like "Administrative closure", "Art 27(4) notice", "Art. 106(3) decision (ex 86(3))", and "Art. 17 decision".
 - Document Title:** A text input field.
 - Legal Basis:** A dropdown menu with options like "Art 101 TFEU (Ex 81 EC)", "Art 102 TFEU (Ex 82 EC)", "Art 105 TFEU (Ex 85 EC)", and "Art 106 TFEU (Ex 86 EC)".
 - Antitrust:** A checkbox that is checked.
 - Cartel:** A checkbox that is checked.
 - Cases range:** A date range selector with "From" and "to" fields.
 - Document Date:** A date range selector with "From" and "to" fields.

At the bottom right of the search interface, there are "Clear" and "Search" buttons.

Rozšírené
vyhľadavanie

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

9

9

Vyhľadavanie na DG COMP

- Ak si nie ste istí, ako postupovať: <https://ec.europa.eu/competition/cases/manual.html>
- Vyhľadavanie v prípadoch - číslo spisu:**
 - Číslo spisu je unikátne
 - Antitrust (zneužívanie dominantného postavenia a kartely) – napr. AT.34234
 - Koncentrácie - napr. M.10023
 - V prípade štátnej pomoci:
 - Číslovanie prípadov komplikovanejšie aj v závislosti od momentu predloženia prípadu – dnes napr. SA.63234
 - Prípady predložené do novembra 2010 majú komplikovanejší systém číslovania ako napr. N793b/1999 s indikáciou typu procedúry („N“ – notifikovaná štátna pomoc, poradové číslo prípadu a rok prípadu, písm. „b“ indikuje, že prípad bol rozdelený na viaceré časti). Napr. X834/2001 by bol prípad „X“ – Všeobecná bloková výnimka.
 - Bližšie pravidlá označovania: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/register/user_guide.html#1

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

10

10

Vyhľadávanie na DG COMP

- **Základné vyhľadávanie umožňuje navoliť:**

- Oblasť
- Číslo prípadu
- Názov prípadu alebo názov spoločnosti
- Vymedzenie podľa dátumu prípadu alebo jeho publikácie
- Vymedzenie podľa ekonomického sektora

- **Rozšírené vyhľadávanie umožňuje navoliť ďalej:**

- **Antitrust / Kartely:** typ dokumentu, názov dokumentu, právny základ, vymedzenie obdobia resp. dátum dokumentu, rozsah prípadov
- **Koncentrácie:** konkrétne nariadenie o koncentráciách, typ dokumentu, či išlo o skrátené konanie alebo nie, oznámenie v OJ, dátum notifikácie, zmena termínu rozhodnutia
- **Štátna pomoc:** členský štát / región, dôvod poskytnutia pomoci, dôvody podľa Všeobecného nariadenia, druh rozhodnutia, právny základ primárny – sekundárny, nástroj štátnej pomoci, druh prípadu, legislatívny sektor

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

11

11

Vyhľadávanie na DG COMP

- **Vyhľadávanie v prípadoch podľa čísla prípadu**

- Ak nemáte istotu o čísle prípadu, avšak poznáte aspoň časť, potom je tu znak „%“
 - Použitím napr. „23%“ - všetky prípady, pri ktorých sa číslo začína „23“
 - Použitím napr. „%23“ - všetky prípady, pri ktorých sa číslo končí s „23“
 - Použitím napr. „%23%“ - všetky prípady, pri ktorých sa v spisovom čísle nachádza číslo „23“

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

12

12

Vyhľadávanie na DG COMP

- Nájdenný prehľad rozhodnutí:

← → ec.europa.eu/competition/elojade/ise/index.cfm?fuseaction=dsp_result&policy_area_id=1

Competition Policy

Home Antitrust Cartels Mergers State aid Competition & you Sectors Green Deal

European Commission > Competition Policy

Competition Policy

Redefinovať/ Zatiať odznova

Vytlačiť/ Exportovať

Oblasť / Číslo prípadu / Dátum rozhodnutia/ Názov prípadu

Refine the search Make a new search Print Export

Policy Area	Case Number	Member State	Last Decision Date	Title	Show details
Cartel	AT.38238		16.06.2017	Raw Tobacco (ES)	Show details
Cartel	AT.38623		21.02.2007	Elevators and escalators	Show details
Cartel	AT.39234		20.12.2006	Alloy surcharge re-adoption	Show details

1 to 3 of 3

Detail prípadu

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použité informácie v ňom obsiahnutých.

13

13

Vyhľadávanie na DG COMP

- Detail prípadu:

← → ec.europa.eu/competition/elojade/ise/index.cfm?fuseaction=dsp_result&policy_area_id=1

AT.38238 Raw Tobacco (ES)

Companies: ACCORDE, ANCEBEL, ASADA, Arcowest, CCAE, COAG, Cetarsa, Deltafina, Dimon Inc., ENCT, Intabex Netherlands, Standard Commercial, TABARES, TOLV, Trelleborg, Universal Corp., Universal Leaf Tobacco, WWT

Economic Activity: 6.12.00 - Manufacture of tobacco products
6.56.21 - Wholesale of grain, unmanufactured tobacco, seeds and animal feeds
6.46.35 - Wholesale of tobacco products

Events:

Date	Document Type	Document
16.06.2017	Memo	published on 20.06.2017
16.06.2017	Prohibition Decision (Art. 101 Ex 81)	published on 15.12.2017
16.06.2017	Summary Decision	Summary Decision : Multilingual
31.05.2017	Report of the Hearing Officer	Hearing Officer report : Multilingual
30.05.2017	Opinion of the Advisory Committee	Opinion of Advisory Committee : Multilingual
19.04.2007	Opinion of the Advisory Committee	Official Journal C 85, 19.4.2007, p. 14-14 : Multilingual Official Journal C 85, 19.4.2007, p. 15-15 : Multilingual
19.04.2007	Report of the Hearing Officer	Official Journal C 85, 19.4.2007, p. 16-16 : Multilingual
19.04.2007	Summary Decision	Official Journal L 102, 19.4.2007, p. 14-14 : Multilingual
20.10.2004	Press Release	Ammonde della Commissione a società del settore del tabacco grezzo in Spagna : EN
20.10.2004	Prohibition Decision (Art. 101 & 102 Ex 81 & 82)	DE EN ES FR IT

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použité informácie v ňom obsiahnutých.

14

14

Vyhľadávanie na DG COMP

Vedeli ste, že...

- Na stránke Komisie môžete nájsť mená a kontaktné údaje na úradníkov DG COMP
<https://op.europa.eu/en/web/who-is-who/organization/-/organization/COM/COM>

Financované Európskou úniou
 Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
 Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

15

15

Vyhľadávanie na DG COMP

Vedeli ste, že...

- Na stránke DG COMP môžete nájsť obsiahly zoznam prípadov, ktoré súvisia s konkrétnym odvetvím
 - Ako kritérium pre vyhľadávanie si zvolíte „Economic sector / (NACE CODE)“ v jednoduchom formulári a odvetvie, ktoré hľadáte – výsledok je zoznam prípadov z jednotlivých oblastí

The screenshot shows the DG COMP search interface. On the left, there is a search form with fields for Policy Area, Case Number, Case Title or Company Name, and Economic sector (NACE CODE). The 'Economic sector (NACE CODE)' dropdown is highlighted with a red circle. Below the form, there are 'Quick links' for various search criteria. On the right, there is a table of search results with columns for Policy Area, Case Number, Date, and Title. The table lists various cases related to the 'Economic sector (NACE CODE)' search.

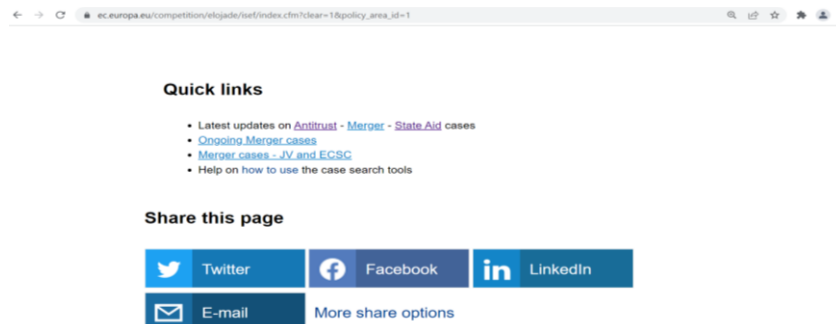
Financované Európskou úniou
 Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
 Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

16

16

Vyhľadavanie na DG COMP

Vedeli ste, že k nedávnym prípadom sa dostanete cez „rýchle linky“

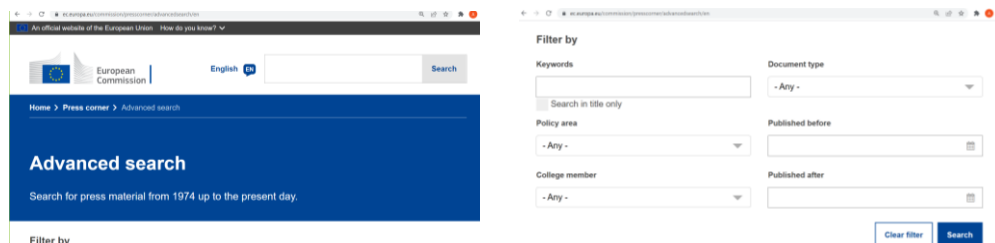
Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

17

17

Tlačové správy EÚ

- Tlačové správy týkajúce sa súťažných vecí nájdete aj na stránke DG COMP
- Tlačové správy je možné vyhľadávať aj prostredníctvom:
<https://ec.europa.eu/commission/presscorner/home/en>
 - Rýchle vyhľadavanie na: <https://ec.europa.eu/commission/presscorner/advancedsearch/en>

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

18

18

Tlačové správy EÚ

- Na odber tlačových správ sa môžete zapísať na:
 - <https://ec.europa.eu/commission/presscorner/login/en>

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

19

19

Vyhľadávanie na Curia

- Curia je oficiálna webová stránka pre informácie o judikatúre Súdneho dvora EÚ (SD EÚ) a Všeobecného súdu (Tribunál)
- https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo1_6308/

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

20

20

Vyhľadávanie na Curia

- Curia obsahuje najmä:
 - Súbor súdnych rozhodnutí a možnosť v nich vyhľadávať cez vyhľadávací formulár
 - Vyhľadávanie stavu prebiehajúcich prípadov vrátane stavu prípadu, vydaných dokumentov, lehôt a dátumov pojednávaní
 - Návrhy generálnych advokátov v konaniach pred SD EÚ
 - Súdny kalendár, ktorý poskytuje kľúčové dátumy pojednávaní, stanovísk a vynesenie rozsudkov
 - Tlačové správy vydané SD EÚ a Tribunálom vo vzťahu k dôležitým rozsudkom

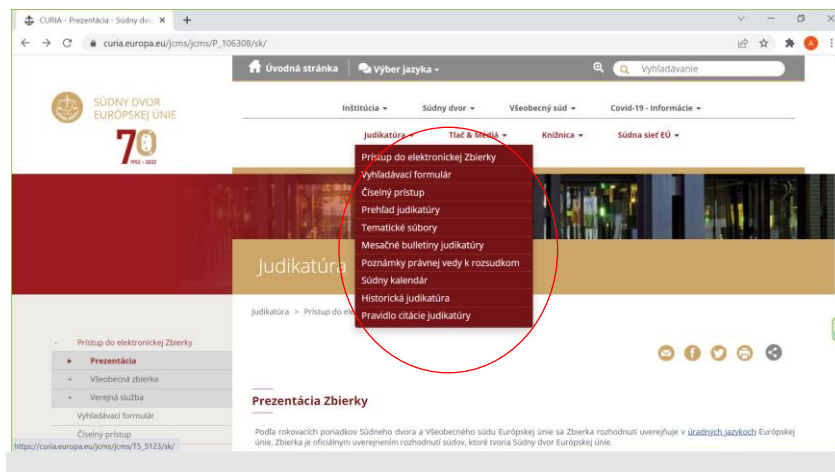

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

21

21

Vyhľadávanie na Curia

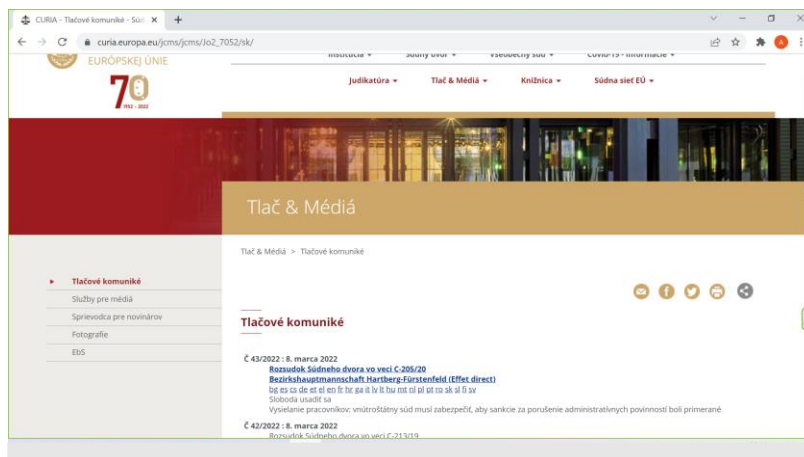

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

22

22

Vyhľadávanie na Curia

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

23

23

Vyhľadávanie na Curia

- Rozsah dokumentov zverejňovaných v rámci Zbierky nájdete na:
https://curia.europa.eu/jcms/jcms/P_106308/sk/
- Vedené sú v úradných jazykoch členských štátov od momentu pristúpenia, t.j. pre ČR a SR od 01.05.2004

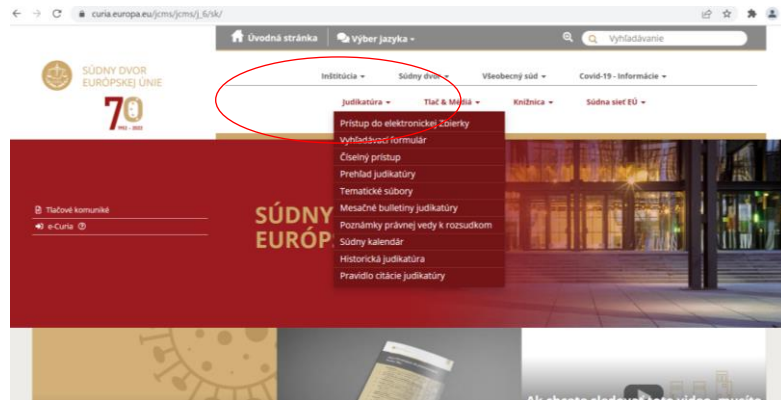
Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

24

24

Vyhľadávanie na Curia

- Vyhľadávanie priamo cez „Judikatúru“:

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

25

25

Vyhľadávanie na Curia

- Prípady je možné vyhľadať napríklad podľa:
 - Čísla
 - Obdobia alebo dátumu
 - Predmetu
 - Mena strán
 - Voľného textu ...

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

26

26

Vyhľadávanie na Curia

- Vyhľadávanie je možné cez:
 - Vyhľadávací formulár / aj ako rozšírené vyhľadávanie
- Možná je voľba kritérií pre zobrazenie
- Možná je voľba kritérií pre triedenie

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

27

27

Vyhľadávanie na Curia / Rozšírené vyhľadávanie

... Formulár nájdete aj cez google: vyhľadajte „vyhľadávací formulár curia“

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

28

28

Vyhľadávanie na Curia

- Základné vyhľadávanie je aj na úvodnej stránke „Vyhľadávanie vecí“:

- Podľa Súdu
- Spisovej značky / čísla
- Mena účastníkov
- Vymedzené rozpätím

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

29

29

Vyhľadávanie na Curia

- Podľa spisovej značky / čísla: Napr. T-799/17 (rozsudok Tribunálu vo veci Scania)

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

30

30

Vyhľadávanie na Curia

- Mena účastníkov konania: napr. Slovak Telekom (výsledok C-857/19, C-165/19 P, T-851/14 ...)

The screenshot displays the InfoCuria website interface. On the left, there's a search bar and a list of search results. The main part of the screen shows detailed information for three cases: C-857/19, C-165/19 P, and T-851/14. Each case entry includes the name of the case, the date of the judgment, and a brief summary of the facts and the court's decision. The cases involve Slovak Telekom and the European Commission, focusing on issues related to competition law and the dominance of certain companies in the market.

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

31

Vyhľadávanie na Curia

Vedeli ste, že...

- Prípady podané Tribunálu sú označené číslom, ktorému predchádza písmeno „T“ (napr.: T-17/05)
- Prípady podané na SD EÚ sú označené číslom, ktorému predchádza písmeno „C“ (napr.: C-17/05)
- Curia obsahuje aj „Prehľad judikatúry“, či „Mesačné bulletiny judikatúry“

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

32

32

Vyhľadávanie na Curia

Vedeli ste, že...

- Môžete zistiť aj informácie o otvorených veciach za posledné obdobie cez rozšírený formulár:

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

33

Vyhľadávanie na EUR-Lex

- Databáza Európskej komisie
- EUR-Lex je hlavným oficiálnym zdrojom právnych predpisov EÚ
- EUR-Lex poskytuje prístup aj napr. k rozsudkom alebo stanoviskám generálnych advokátov v prípadoch pred EÚ súdmi
- EUR-Lex poskytuje prístup aj k reportom súdov EÚ
- **Prípady:** Vyhľadávanie najmä podľa výrazov, čísla dokumentu, typu dokumentu, autora dokumentu, dátumu, publikácie v OJ, druhu procedúry, výsledku, sporových strán, predmetu
 - Vo vzťahu k prípadom je vhodné kontrolovať oba zdroje, tak Curia ako aj EUR – Lex
- **Právne predpisy:** Vyhľadávanie možné podľa textu, referencie na dokument, druhu dokumentu, autora, dátumu ...

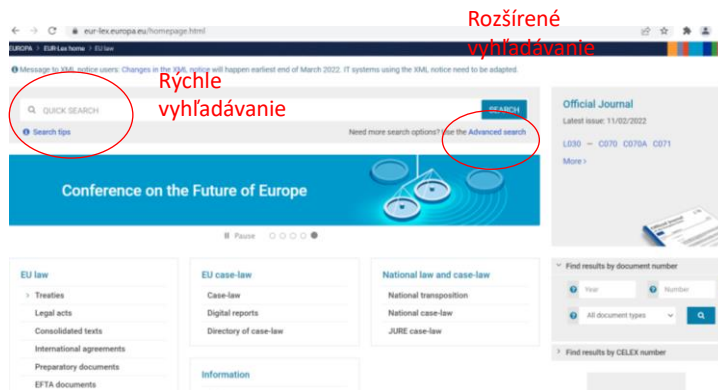

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

34

Vyhľadávanie na EUR - Lex

- <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html>

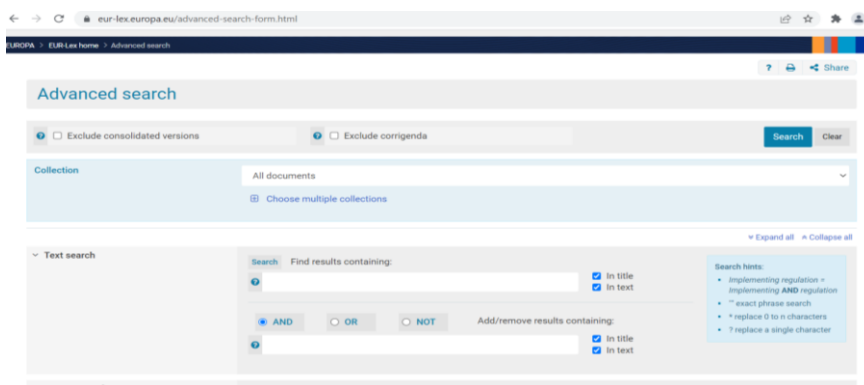
Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

35

35

Vyhľadávanie na EUR-Lex

<https://eur-lex.europa.eu/advanced-search-form.html>

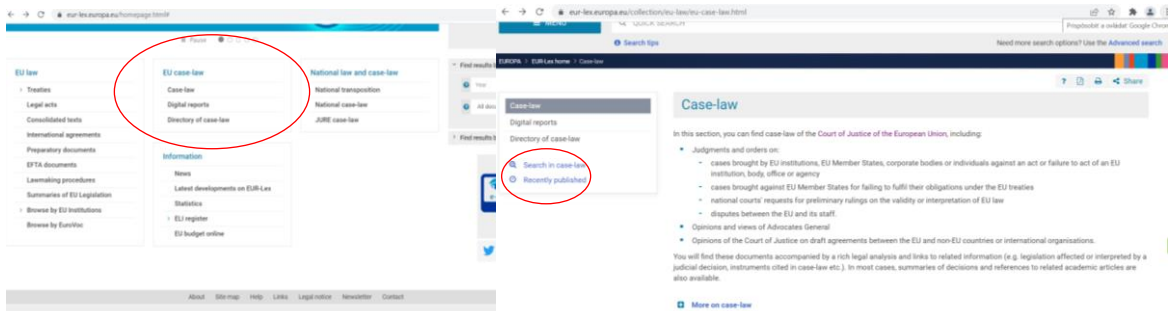
Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

36

36

Vyhľadávanie na EUR-Lex

- Vyhľadávanie prípadov buď cez rozšírené vyhľadávanie alebo aj priamo cez odkaz na hlavnej stránke na „EU case –law“
- <https://eur-lex.europa.eu/advanced-search-form.html?action=update&qid=1644595662207>
- <https://eur-lex.europa.eu/collection/eu-law/eu-case-law.html>

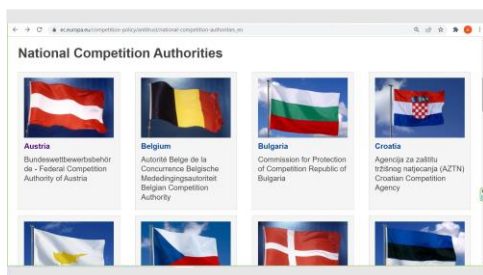
Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

37

37

Iné dôležité stránky

- Cez ECN (European Competition Network)
- https://ec.europa.eu/competition-policy/antitrust/national-competition-authorities_en

- ale aj ICN (International Competition Network)
- <https://www.internationalcompetitionnetwork.org/>

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v ňom obsiahnutých.

38

38

Ďakujem za pozornosť !

JUDr. Andrea Oršulová, PhD.
nedelka@nka.eu/orsulova@nka.eu

Nedelka Kubáč advokáti
Mickiewiczova 9
811 07 Bratislava
T: 221 025 250
F: 221 025 251
www.nka.eu

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu. Vyjadruje však len
názory autorov a Komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie
informácií v ňom obsiahnutých.

Ondrej Blažo

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Komenského
v Bratislave

Súkromnoprávne vymáhanie súťažného práva EÚ - Rámec EÚ

Ondrej Blažo

Ústav európskeho práva

ondrej.blazo@flaw.uniba.sk

Financované Európskou úniou
Zmluva o poskytovaní služieb DG
COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument bol vypracovaný pre
Európsku komisiu. Vyjadruje však len
názory autorov a Komisia nenesie
zodpovednosť za akékoľvek použitie
informácií v ňom obsiahnutých.

1

Pred smernicou o náhrade škody

2

Zásada efektivity a ekvivalencie alebo ...*nihil novum sub sole* ...

- Zákaz dohôd obmedzujúcich súťaž/zneužitia dominantného postavenia na spoločnom/vnútornom trhu od **1.1.1958**
- Zásada lojálnej spolupráce – povinnosť uplatňovať zákaz všetkými vnútroštátnymi prostriedkami (čl. 4 ods. 3 ZEÚ)
- Zásada procesnej autonómie ČŠ
- Priamy účinok zákazu
- Vnútroštátne právo neposkytuje ochranu pred zákazom (C-198/01 CIF)
- Ak vnútroštátne právo bráni uplatňovaniu práva EÚ – **106/77 Simmenthal**
- Ak ČŠ nemá nástroje – zodpovedá podľa **6&9/90 Francovich&Bonifaci**

3

C-453/99 Courage/Crehan (2001) - obmedzenie národných pravidiel

- 1. *Strana zmluvy spôsobilej obmedziť alebo skresliť hospodársku súťaž v zmysle článku 85 Zmluvy je oprávnená dovoľávať sa tohto ustanovenia pred vnútroštátnym súdom s cieľom dosiahnuť právnu ochranu („relief“) voči druhej zmluvnej strane.*
- **Potvrdené známe zásady – ČŠ musí využiť vnútroštátne nástroje na uplatňovanie zákazu**
- **Protiprávna dohoda musí mať predsa právne dôsledky**

4

C-453/99 Courage/Crehan (2001)

- obmedzenie národných pravidiel

- 2. Článok 85 Zmluvy bráni ustanoveniu vnútroštátneho právneho poriadku, ktoré zakazuje strane zmluvy spôsobilej obmedziť alebo skresliť hospodársku súťaž podľa tohto ustanovenia požadovať náhradu škody spôsobenej realizáciou tejto zmluvy iba z dôvodu, že žalobca je stranou tejto zmluvy.
- 3. Právo Spoločenstva nie je proti tomu, aby vnútroštátne právo odmietlo strane zmluvy spôsobilej obmedziť alebo skresliť hospodársku súťaž, o ktorej sa domnieva, že nesie značnú zodpovednosť za porušenie pravidiel hospodárskej súťaže, priznať možnosť oprieť sa o vlastné protiprávne konanie s cieľom dosiahnuť náhradu škody.

5

C-453/99 Courage/Crehan (2001)

- obmedzenie národných pravidiel

- 2. vnútroštátne právo nesmie brániť v náhrade škody v prospech účastníka protiprávnej dohody
- 3. možno uprieť náhradu škody tomu, kto „... nesie značnú zodpovednosť za porušenie pravidiel hospodárskej súťaže...“ ak sa opiera o vlastné protiprávne konanie
 - nemo turpitudinem suam allegare potest
- Význam pre prax – uplatňovanie ustanovení účasti poškodeného na protiprávnom konaní

6

C-295/04 až C-298/04 Manfredi a i. (2006) - potrebujeme vnútroštátne právo!

- 2. Článok 81 ES je potrebné vykladať v tom zmysle, že oprávňuje akúkoľvek tretiu osobu domáhať sa neplatnosti kartelovej dohody a postupu zakázaného týmto článkom a požadovať náhradu spôsobenej škody, ak existuje príčinná súvislosť medzi kartelovou dohodou či postupom a takouto škodou.
- V prípade neexistencie právnej úpravy Spoločenstva v danej oblasti náleží vnútroštátnemu právnemu poriadku každého z členských štátov, aby upravil spôsoby výkonu tohto práva vrátane spôsobov uplatnenia pojmu „príčinná súvislosť“, pričom však budú rešpektované zásady ekvivalencie a efektivity.

7

C-295/04 až C-298/04 Manfredi a i. (2006) - potrebujeme vnútroštátne právo!

- 3. V prípade neexistencie právnej úpravy Spoločenstva v danej oblasti náleží vnútroštátnemu právnemu poriadku každého z členských štátov, aby určil súdne orgány príslušné pre posudzovanie žalôb o náhradu škody založených na porušení pravidiel hospodárskej súťaže Spoločenstva a stanovil procesné postupy v prípade týchto žalôb za predpokladu, že jednak dotknuté normy nie sú menej výhodné ako normy týkajúce sa žalôb o náhradu škody založených na porušení vnútroštátnych pravidiel hospodárskej súťaže a jednak že nespôsobujú faktickú nemožnosť alebo výrazné sťaženie výkonu práva na náhradu škody spôsobenej kartelovou dohodou alebo postupom zakázanými článkom 81 ES.

8

C-295/04 až C-298/04 Manfredi a i. (2006) - potrebujeme vnútroštátne právo!

- 4. V prípade neexistencie právnej úpravy Spoločenstva v danej oblasti náleží vnútroštátnemu právnemu poriadku každého z členských štátov, aby upravit premlčaciu dobu nároku na náhradu škody spôsobenej kartelovou dohodou alebo postupom zakázanými článkom 81 ES, pričom však musia byť rešpektované zásady ekvivalencie a efektivity.
- V tomto ohľade náleží vnútroštátnemu súdu, aby posúdil, či vnútroštátna právna norma, podľa ktorej premlčacia doba nároku na náhradu škody spôsobenej kartelovou dohodou alebo postupom zakázanými článkom 81 ES začína plynúť dňom, keď došlo k realizácii kartelovej dohody alebo nedovoleného postupu, najmä ak táto vnútroštátna norma stanovuje krátku premlčaciu dobu, pričom jej plynutie nemôže byť prerušené, spôsobuje faktickú nemožnosť alebo výrazné sťaženie výkonu práva na náhradu spôsobenej ujmy.

9

C-295/04 až C-298/04 Manfredi a i. (2006) - potrebujeme vnútroštátne právo!

- 5. V prípade neexistencie noriem Spoločenstva v tejto oblasti náleží vnútroštátnemu právnemu poriadku každého z členských štátov, aby stanovil kritériá umožňujúce určenie rozsahu náhrady škody spôsobenej kartelovou dohodou alebo postupom zakázanými článkom 81 ES za predpokladu, že budú rešpektované zásady ekvivalencie a efektivity.
- Z toho dôvodu musí byť na jednej strane v súlade so zásadou ekvivalencie možné v rámci žalôb založených na pravidlách hospodárskej súťaže Spoločenstva priznať osobitnú náhradu škody, akou je exemplárna či sankčná náhrada škody, ak sa takáto náhrada škody môže uplatniť v rámci vnútroštátnych žalôb, ktoré sú podobné žalobám založeným na pravidlách hospodárskej súťaže Spoločenstva. V každom prípade však právo Spoločenstva nebráni tomu, aby vnútroštátne súdy dbali na to, aby ochrana práv zaručených právnym poriadkom Spoločenstva nemala za následok bezdôvodné obohatenie oprávnených osôb.
- Na druhej strane však zo zásady efektivity a z práva každej osoby domáhať sa náhrady škody spôsobenej zmluvou alebo správaním spôsobilým obmedziť alebo skresliť hospodársku súťaž vyplýva, že osoby, ktoré utrpeli ujmu, musia mať možnosť žiadať nielen náhradu skutočnej škody (damnum emergens), ale aj ušlý zisk (lucrum cessans), ako aj zaplatenie úrokov.

10

C-295/04 až C-298/04 Manfredi a i. (2006) *de facto* smernica o náhrade škody

- Povinnosť náhrady škody
- Efektívne súdne konanie
- Primeraná premlčacia lehota
- Zákaz bezdôvodného obohatenia
- Rozsah náhrady škody
- Ex tunc interpretácia čl. 101 a 102 ZFEÚ (61/79 Denkavit, ods. 17)
- Platí bez ohľadu na smernicu
- Priame účinky

11

C-360/09 Pfeiderer – GA Mazák

- „Usudzujem, že nariadenie č. 1/2003 a judikatúra Súdneho dvora *de iure* nestanovili nijakú hierarchiu ani poradie dôležitosti medzi verejným presadzovaním práva hospodárskej súťaže EÚ a súkromnými žalobami o náhradu škody. Hoci nie je stanovená hierarchia *de iure*, v súčasnosti je podľa mňa úloha Komisie a vnútroštátnych orgánov hospodárskej súťaže pri zabezpečovaní dodržiavania článkov 101 a 102 ZFEÚ omnoho významnejšia než úloha súkromných žalôb o náhradu škody. Úloha súkromných žalôb o náhradu škody je totiž v tomto smere taká malá, že by som váhal vôbec použiť výraz „súkromné presadzovanie práva“.“

12

C-360/09 Pfleiderer - nové problémy

- Ustanovenia práva Únie v oblasti kartelov, a najmä nariadenie Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 101 ZFEÚ a 102 ZFEÚ, sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia tomu, aby osobe, ktorá bola poškodená porušením práva hospodárskej súťaže Únie a domáha sa náhrady škody, bol umožnený prístup k dokumentom vzťahujúcim sa na konanie o zhovievavosti s osobou, ktorá súťaž porušila. V každom prípade však súdom členských štátov prináleží, aby na základe svojho vnútroštátneho práva určili podmienky, za akých má byť taký prístup povolený alebo zamietnutý, pričom musia zvážiť záujmy chránené právom Únie.

13

C-360/09 Pfleiderer - nové problémy

- A čo keď nemáme vnútroštátne pravidlá?
- Aké kritériá?
- Čo sú to právom chránené záujmy Únie?

14

02

Smernica o náhrade škody

15

2014/104/EÚ

- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/104/EÚ z 26. novembra 2014 o určitých pravidlách upravujúcich žaloby podľa vnútroštátneho práva o náhradu škody utrpenej v dôsledku porušenia ustanovení práva hospodárskej súťaže členských štátov a Európskej únie

16

Časová pôsobnosť

- Transpozícia to 27.12.2016
- Zákaz spätného účinku opatrení prijatých na transpozíciu smernice
- Nevzťahuje sa na žaloby podané pred 26.12.2014

17

Vecná pôsobnosť

- Uplatňovanie náhrady škody
- Porušenie čl. 101 alebo 102 ZFEÚ ak sa uplatňujú paralelne s právom EÚ v tom istom prípade

18

Osobná pôsobnosť

- Pojem podnik v zmysle práva EÚ – potreba eurokonformného výkladu národných pojmov
- Každý kto spôsobil škodu/každý kto utrpel škodu => teritoriálna pôsobnosť?

19

Teritoriálna pôsobnosť

- Limitovaná právomocou súdov ČŠ (MPS)
- Teória účinku

20

Mix pravidiel

- Právo na úplnú náhradu škody
 - Zákaz bezdôvodného obohatenie
 - Prenos zvýšenia ceny
 - Kvantifikácia škody, vrátane práva odhadnúť výšku škody
 - Prezumpcia škody
- Sprístupňovanie dôkazov
- Rozhodnutia NCA ako dôkaz
- Premlčacia lehota
- Spoločná a nerozdielna zodpovednosť
- Vplyv konsenzuálneho riešenia sporov

21

03

Judikatúra po smernici 2014/104/EÚ

22

C-637/17 Cogeco Communications (2019) Časová pôsobnosť

- Zákaz retroaktivity hmotného práva
- „Z článku 22 ods. 2 smernice 2014/104 teda a contrario vyplýva, že členské štáty mali pri preberaní tejto smernice diskrečnú právomoc rozhodnúť, či sa vnútroštátne pravidlá na prebratie procesných ustanovení tejto smernice uplatnia, resp. neuplatnia na žaloby o náhradu škody podané po 26. decembri 2014, ale pred dňom prebratia uvedenej smernice, alebo najneskôr pred uplynutím lehoty na jej prebratie.“
- Rôzne kombinácie uplatňovania pravidiel na základe smernice
 - Ani hmotnoprávne, ani procesné
 - Hmotnoprávne nie, procesné áno
 - ...

23

C-637/17 Cogeco Communications (2019) Účinky mimo časovej pôsobnosti

- Nie *de iure* ale možno *de facto* (Manfredi)
- „Článok 102 ZFEÚ a zásada efektivity sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia takej vnútroštátnej právnej úprave, ktorá na jednej strane stanovuje, že premlčacia lehota, pokiaľ ide o žaloby na náhradu škody, je stanovená na tri roky a začína plynúť odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o svojom nároku na náhradu škody, aj keď nepoznal osobu zodpovednú za protiprávne konanie, a ktorá na druhej strane nestanovuje žiadnu možnosť pozastavenia alebo prerušenia plynutia tejto lehoty počas doby, keď prebieha konanie pred vnútroštátnym orgánom pre hospodársku súťaž.“
- uplatnenie premlčacej lehoty, ktorá plynie bez ohľadu na to, či poškodený pozná osobu škodcu „spôsobuje, že uplatnenie nároku na náhradu celej škody je prakticky nemožné alebo neprimerane ťažké.“

24

C-724/17 Skanska Industrial Solutions a i. (2019) Osobná pôsobnosť

- Koho žalovať?
- „pojem „podnik“ v zmysle článku 101 ZFEÚ, ktorý je autonómnym pojmom práva Únie, nemôže mať iný význam v kontexte ukladania pokút zo strany Komisie podľa článku 23 ods. 2 nariadenia č. 1/2003 a v kontexte žalôb o náhradu škody vzniknutej v dôsledku porušenia pravidiel Únie v oblasti hospodárskej súťaže.“
- Smernica 2014/104/EÚ nemá normatívnu pridanú hodnotu pokiaľ ide o pojem „podnik“
- Aplikuje sa výklad čl. 101 a 102 ZFEÚ – nemá vplyv prijatie smernice

25

C-724/17 Skanska Industrial Solutions a i. (2019) Osobná pôsobnosť – aj ekonomická kontinuita

- „Článok 101 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že v situácii, o akú ide vo veci samej, v ktorej všetky akcie spoločností, ktoré sa podieľali na kartelovej dohode zakázanej týmto článkom, boli získané inými spoločnosťami, ktoré zlikvidovali prvé uvedené spoločnosti a pokračovali v ich obchodnej činnosti, možno spoločnostiam nadobúdateľom pripísať zodpovednosť za ujmu spôsobenú týmto kartelom.“

26

C-882/19 Sumal

Osobná pôsobnosť – aj dcérska spoločnosť

- 1. Článok 101 ods. 1 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že osoba poškodená protisúťažným postupom podniku môže podať žalobu o náhradu škody bez rozdielu proti materskej spoločnosti, ktorá bola sankcionovaná Európskou komisiou na základe tohto postupu v rozhodnutí alebo proti dcérskej spoločnosti tejto spoločnosti, ktorá nie je uvedená v tomto rozhodnutí, keď spolu tvoria jednu hospodársku jednotku. Dotknutá dcérska spoločnosť musí mať možnosť účinne uplatniť svoje právo na obhajobu s cieľom preukázať, že k uvedenému podniku nepatrí, a ak Komisia neprijala žiadne rozhodnutie podľa článku 101 ZFEÚ, má tiež právo spochybniť samotnú existenciu údajného protiprávneho správania.
- 2. Článok 101 ods. 1 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje možnosť pripísať zodpovednosť za správanie jednej spoločnosti inej spoločnosti iba v prípade, ak druhá spoločnosť ovláda prvú spoločnosť.

27

C-435/18 Otis a i. (2019)

Aktívna legitimácia

- „...osoby, ktoré na trhu dotknutom kartelom nepôsobia ako dodávateľ alebo nadobúdateľ, ktoré však vo forme stimulačných úverov poskytli nadobúdateľom výrobkov ponúkaných na tomto trhu dotácie, môžu požadovať, aby sa podnikom zúčastneným na tomto karteli uložila povinnosť nahradiť škody, ktoré utrpeli z dôvodu, že vzhľadom na to, že suma týchto dotácií bola vyššia, než by bola pri neexistencii uvedeného kartelu, tieto osoby nemohli tento rozdiel použiť na iné, lukratívnejšie účely.“
- Tiež výklad čl. 101 ZFEÚ

28

C-435/18 Otis a i. (2019) GA Kokott Aktívna legitimácia – kto nemá?

- „Vedúci podniku, spoločníci a pracovníci, ale aj investori kapitálových spoločností totiž v rámci tejto funkcie nemajú postavenie samostatnej jednotky v hospodárskom styku a ich škoda spočíva spravidla v znížení hodnoty podniku zúčastňujúceho sa na hospodárskom styku alebo v inej škode spôsobenej tomuto podniku.“

29

C-435/18 Otis a i. (2019) GA Kokott Aká škoda? Pohľad do budúcnosti

- Politická škoda – škoda všeobecnej verejnosti na verejných statkoch
- Kto je aktívne legitimovaný?
- Žaloba *parens patriae*
- Príjem verejných fondov?

30

Aplikácia pravidiel pre náhradu škody po smernici 2014/104/EÚ

- Výklad smernice alebo čl. 101 a 102 ZFEÚ?
- Požiadavka na efektívnosť
- *De facto* minimálne štandardy - *Manfredi*

31

Ďakujem za pozornosť

- „*Sila pravdy je nepremožiteľná, ak je vyzbrojená svetlom poznania.*“

Jan Amos Komenský

32

Petra Joanna Pipková

Justičná akadémia
Slovenskej republiky

Seminář pro české a slovenské soudce:
Základy práva hospodářské soutěže EU
Kroměříž, 22.-23. března 2022

VNITROSTÁTNÍ PRÁVNÍ PŘEDPISY PROVÁDĚJÍCÍ SMĚRNICI O NÁHRADĚ ŠKODY

Strategické uvažování | Individuální přístup | Špičkový právní tým | Dlouhodobé partnerství

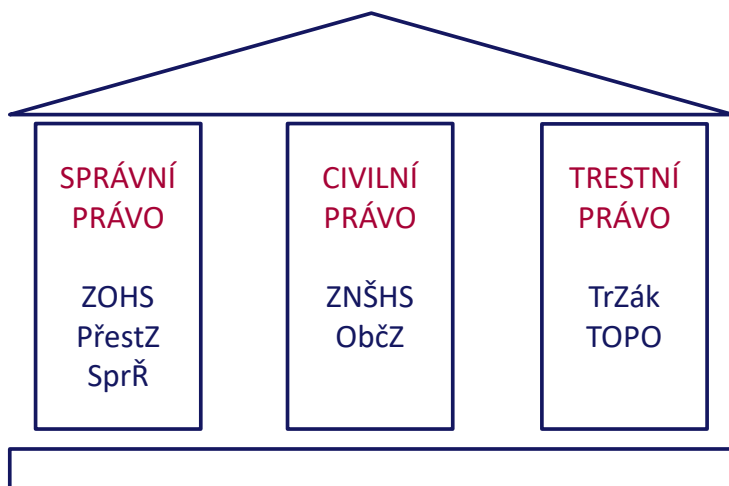
Financováno Evropskou unií / Smlouva o poskytování služeb DG COMP/2017/015 - SI2.778715

Tento dokument byl vypracován pro Evropskou komisi. Odráží však pouze názory autorů a Komise nenes odpovědnost za jakékoli použití informací v něm obsažených

VYMÁHÁNÍ SOUTĚŽNÍHO PRÁVA

TŘI PILÍŘE VYMÁHÁNÍ SOUTĚŽNÍHO PRAVA

SOUKROMOPRÁVNÍ VYMÁHÁNÍ SOUTĚŽNÍHO PRÁVA

... NENÍ JEN O NÁHRADĚ ŠKODY

- Náhrada škody (ZNŠHS, ObčZ)
- Negatorní nároky (ObčZ)
- Bezdůvodné obohacení (ObčZ)

- Neplatnost ujednání (ZOHS, SFEU, ObčZ)

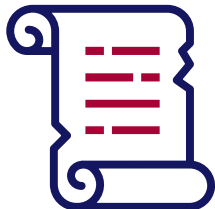
5

ZÁKON Č. 262/2017 Sb., O NÁHRADĚ ŠKODY V OBLASTI HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

6

ZNŠHS

- Lex specialis vůči obecné úpravě v ObčZ (§ 2990 aj.)
- Upravuje pouze některé specifické otázky

Rozsudek SD:
C-637/17 Cogeco
Stanovisko AG:
C-267/20 Volvo and DAF Trucks
Předběžná otázka:
C-605/21 Heureka Group

- Účinný od 1. 9. 2017
- Časová působnost hmotněprávních ustanovení: porušení povinnosti vzniklé od nabytí účinnosti (§ 3079 ObčZ) – trvajících / pokračujících delikt
- Časová působnost procesněprávních ustanovení: řízení zahájená po 25. 12. 2014 (§ 36 ZNŠHS)

PROCESNÍ OTÁZKY – PŘÍSTUP K DŮKAZŮM

DISCOVERY LIGHT (§§ 10 an. ZNŠHS)

- Není třeba přesně označit konkrétní dokumenty či jiné prostředky, kterými lze zjistit stav věci (v 129 II OSŘ)
- Dokumenty mohou být vymezeny jednotlivě nebo souborně jejich společnými vlastnostmi - kategorie dokumentů (§ 10 I a) ZNŠHS)
- **ALE:** Návrh musí obsahovat co nejpřesnější označení dokumentů, jak to odpovídá dostupným skutečnostem (§ 10 III ZNŠHS)
- Soud před zpřístupněním provede test přiměřenosti (§ 14 II ZNŠHS)
- Subsidiarita zpřístupňování důkazních prostředků ze správního spisu soutěžního úřadu (§§ 15 V, 16 IV ZNŠHS)

9

PRE-TRIAL DISCOVERY (§ 10 ZNŠHS)

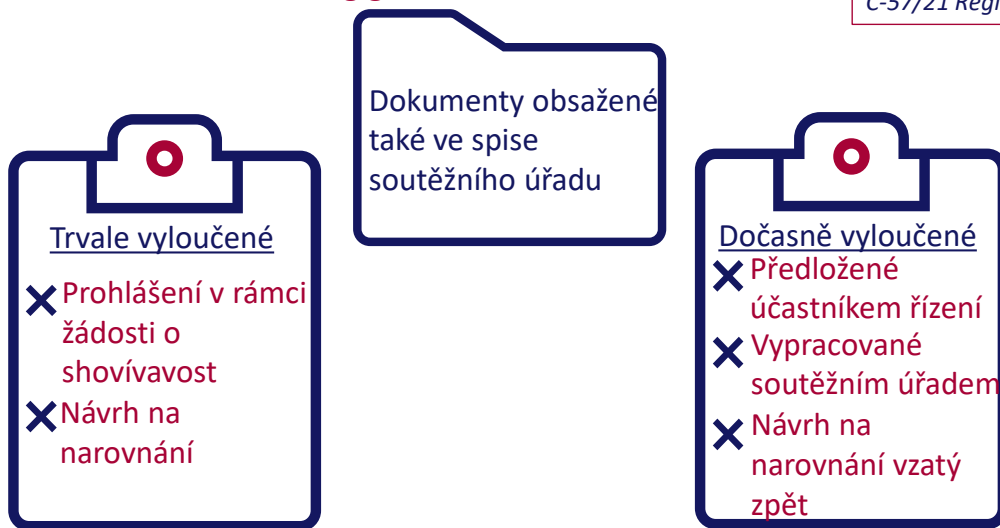

- Poskytuje přístup k dokumentům a dalším prostředkům ještě před zahájením řízení
- Podává potenciální žalobce za účelem zjištění šancí žaloby na úspěch
- V již zahájeném řízení o návrhu smí návrhy na zpřístupnění podat i potenciální žalovaný (§ 18 II a)

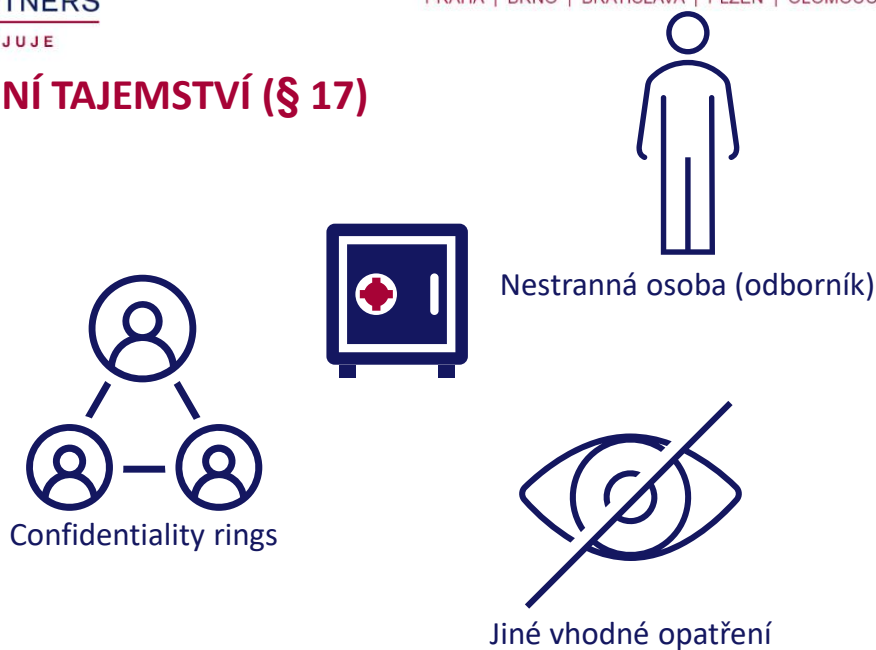
10

OMEZENÍ PŘÍSTUPU (§§ 2 II, 15 ZNŠHS)

*Předběžná otázka:
C-57/21 RegioJet*

11

OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ (§ 17)

12

PROCESNÍ OTÁZKY – VÁZANOST SOUDU ROZHODNUTÍM SOUTĚŽNÍHO ÚŘADU

13

VÁZANOST SOUDU (§ 27 ZNŠHS)

- Soud je vázán rozhodnutím ÚOHS o tom, že došlo k protisoutěžnímu jednání a kdo se jej dopustil (§ 135 I OSŘ, § 27 I ZNŠHS)
- Stejně tak je i vázán rozhodnutím Evropské komise (čl. 16 I nařízení EU č. 1/2003)
- U rozhodnutí vnitrostátního soutěžního úřadu jiného členského státu se uplatní vyvratitelná domněnka

14

HMOTNĚPRÁVNÍ OTÁZKY – PROMLČENÍ

15

PROMLČECÍ LHŮTA A POČÁTEK BĚHU (§ 9 ZNŠHS)

- „Subjektivní“ promlčecí lhůta: 5 let
- Počátek běhu:
 - Vědomost o škodě
 - Vědomost o osobě povinné k její náhradě
 - Vědomost o omezování hospodářské soutěže
 - Ukončení omezování hospodářské soutěže
- ~~Objektivní promlčecí lhůta~~

16

STAVENÍ BĚHU PROMLČECÍ LHŮTY (§ 9 ZNŠHS)

- Šetření nebo řízení soutěžního úřadu + 1 rok od nabytí právní moci rozhodnutí soutěžního úřady či soudu o spáchání protisoutěžního jednání nebo od ukončení šetření či řízení jiným způsobem
- Řízení o zpřístupnění důkazního prostředku (§ 10 ZNŠHS)
- Zvláštní úprava ve vztahu k úspěšným žadatelům o shovívavost, SME a účastníkům na smírném vyrovnání

17

HMOTNĚPRÁVNÍ OTÁZKY – SOLIDÁRNÍ ODPOVĚDNOST – VÝJIMKY

18

PRIVILEGOVANÉ OSOBY (§§ 6-8 ZNŠHS)

- Žadatel o shovívavost s imunitou
- SME (5% tržní podíl, nezvratné ohrožení)

Hradí škodu pouze svým přímým
nebo nepřímým odběratelům a
dodavatelům

Hradí škodu dle vyrovnání
(odpovídá jeho účasti na
způsobené vzniklé škody)

- Účastník na smírném vyrovnání

19

DŮSLEDKY SOLIDARITY (§§ 6-8 ZNŠHS)

ZVLÁŠTNÍ ÚPRAVA REGRESU

- Žadatel o shovívavost
- Účastník na smírném vyrovnání

DLUŽNÍK POSLEDNÍ INSTANCE

- Žadatel o shovívavost
- SME
- Účastník na smírném vyrovnání (lze ve vyrovnání výslovně vyloučit)

20

HMOTNĚPRÁVNÍ OTÁZKY – ŠKODA A JEJÍ KALKULACE

21

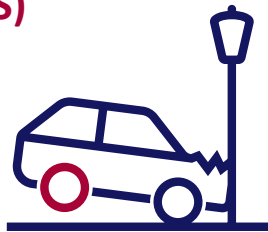
PRINCIP PLNÉ NÁHRADY ŠKODY (§ 4 ZNŠHS)

- Plná náhrada škody **v** překompenzace / punitive damages
- Povinnost soudu škodu odhadnout v případě, kdy škodu nelze přesně určit (viz též § 136 OSŘ)
- Skutečná škoda + ušlý zisk + znehodnocení peněz [plynutí času?]

22

TYPY ŠKODY (§ 4 ZNŠHS)

- Skutečná škoda: navýšení ceny, zbytečně vynaložené výdaje
- Ušlý zisk: neuzavřené obchody (množstevní efekt), nemožnost se ziskem dále pracovat (?)
- Znehodnocení peněz

23

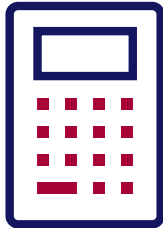
DOMNĚNKA VZNIKU ŠKODY U KARTELŮ (§ 3 ZNŠHS)

- Navýšení ceny (= kartelová přírážka) – jiná škoda – deštníkové ceny (umbrella pricing)
- Existence škody + příčinná souvislost
- Nikoli výše škody

24

METODY KALKULACE (APROXIMACE) ŠKODY I

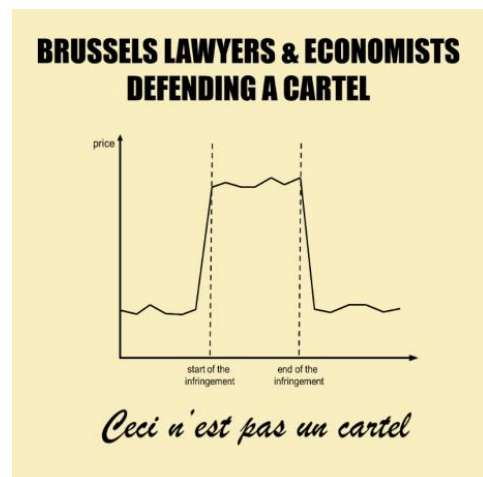

- Příručka Evropské komise
- Counterfactual (jak by to bylo, kdyby...)
- Povinnost soudu škodu odhadnout
- Znalec z oblasti soutěžní ekonomie

25

METODY KALKULACE (APROXIMACE) ŠKODY II

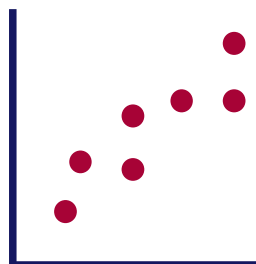
- Metody méně náročné na data, méně přesné: diferenční metody
 - Metoda před-a-po (before-and-after)
 - Metoda měřítko (yardstick)
 - Metoda rozdílu v rozdílu (difference-in-difference)

Zdroj: chillingcompetition.com

26

METODY KALKULACE (APROXIMACE) ŠKODY III

- Metody více náročné na data, přesnější
 - Nákladová metoda
 - Cenové predikce/regresní analýza
 - Simulační modely

27

HMOTNĚPRÁVNÍ OTÁZKY – PŘENESENÍ NAVÝŠENÍ CENY

28

NEPŘÍMÍ ODBĚRATELÉ (§ 30 ZNŠHS)

- Další stupně v dodavatelsko-odběratelském řetězci až po spotřebitele
- Vyvratitelná domněnka přenesení navýšení ceny v případě osvědčení:
 - Protisoutěžního jednání žalovaného
 - Navýšení ceny pro přímého odběratele žalovaného v důsledku jednání
 - Pořízení zboží/služby od tohoto přímého odběratele nebo následného odběratele
- Vyvrácení osvědčením žalovaného o tom, že k přenesení nedošlo

29

NÁMITKA PŘENESENÍ NAVÝŠENÍ CENY

- Obrana žalobce
- Ochrana před vícenásobnou náhradou škody
- Problém: množstevní efekty
- Příručka Evropské komise

30

Děkujeme za pozornost!

Robert Neruda

robert.neruda@havelpartners.cz

Petra Joanna Pipková

petra.pipkova@havelpartners.cz

Marek Holka

Vnútroštátne právne predpisy vykonávajúce smernicu o náhrade škody: Slovensko

ERA: Základy práva hospodárskej súťaže EÚ: Seminár pre českých a slovenských sudcov, Kroměříž, 22. – 23. 3. 2022

1

Úvod

- Zákon č. 350/2016 Z.z. o niektorých pravidlách uplatňovania nárokov na náhradu škody spôsobenej porušením práva hospodárskej súťaže
 - osobitný predpis k OBZ a CSP
 - účinný od 27. 12. 2016
 - nároky na náhradu škody vzniknuté po 26. 12. 2016
 - konania o náhradu škody začaté po 26. 12. 2016

2

Sprístupňovanie dôkazov

Sprístupňovanie dôkazov

- Možnosť (nie povinnosť) súdu nariadiť sprístupnenie dôkazov:
 - žalovanému, žalobcovi, tretej osobe
 - zo spisu orgánu hospodárskej súťaže
 - Protimonopolný úrad SR
 - Európska komisia
- V súdnom konaní o náhradu škody (nie pred začatím konania, nie samostatné konanie)
- Na návrh žalobcu / žalovaného

Žalobca, žalovaný, tretia osoba

- Odôvodnený návrh žalobcu
 - primerane dostupné skutočnosti a dôkazy, ktoré dostatočne preukazujú odôvodnenosť nároku na náhradu škody
 - vymedzený čo najpresnejšie a najkonkrétnejšie na základe primerane dostupných skutočností
- Rovnaké právo má žalovaný

Žalobca, žalovaný, tretia osoba

- Dôkazy:
 - ktorými žalovaný / žalobca / tretia osoba disponujú
 - ktoré sú podstatné na rozhodnutie vo veci

Žalobca, žalovaný, tretia osoba

- Súd zohľadňuje:
 - oprávnené záujmy strán a dotknutých tretích osôb
 - primeranosť a dôvodnosť návrhu s ohľadom na:
 - mieru, do akej je žaloba alebo procesná obrana a návrh na sprístupnenie dôkazov podporená dostupnými skutočnosťami a dôkazmi
 - rozsah a náklady sprístupnenia
 - predídenie nešpecifikovanému hľadaniu informácií, ktoré pravdepodobne nie sú dôležité
 - obchodné tajomstvo, dôverné informácie

Žalobca, žalovaný, tretia osoba

- Rozhodovanie súdu:
 - záujmy chránené zákonom a osobitné predpisy
 - zákon o advokácii
 - zákon o ochrane utajovaných skutočností
 - daňový poriadok
 - ochrana osobných údajov
 - rozhodnutie aj o miere sprístupnenia obchodného tajomstva alebo dôverných informácií
 - vypočutie osoby, ktorá má sprístupniť dôkaz

Žalobca, žalovaný, tretia osoba

- Súd poučí o možnosti označiť obchodné tajomstvo a dôverné informácie
 - môže žiadať písomné odôvodnenie a predloženie nedôvernej verzie
 - súd nie je viazaný vyznačením OT a DI
- Súd umožní nazretie iba strane **alebo** zástupcovi
 - dôkaz alebo dôležité na preukázanie nárokov
 - nedôverná verzia nie je dostatočná
 - písomný súhlas strany, ktorá informácie poskytla – inak **iba zástupcovi** – nie zamestnanec
 - súd poučí o povinnosti zachovávať dôvernosť **aj voči zastupovanej strane**

Orgán hospodárskej súťaže

- Až po nariadení sprístupnenia dôkazov inej osobe
- Požadované dôkazy neboli sprístupnené
- Strana v konaní alebo tretia osoba nie je schopná za primeraných okolností požadované dôkazy poskytnúť
- Ten, kto požaduje sprístupnenie dôkazov, nemá možnosť ich získať inak

Orgán hospodárskej súťaže

- Návrh:
 - primeraný s ohľadom na záujmy chránené zákonom a záujmy strán v konaní
 - splnenie podmienok na sprístupnenie
 - aké dôkazy majú byť sprístupnené

Orgán hospodárskej súťaže

- Rozhodovanie súdu :
 - posúdenie určitosti návrhu
 - povaha, predmet alebo obsah dokumentov
 - časové obdobie, z ktorého dokumenty pochádzajú
 - splnenie podmienok na sprístupnenie
 - verejný záujem
 - ohrozenie postupu v konaní alebo prešetrovaní
 - vyjadrenie orgánu – lehota aspoň 30 dní

Orgán hospodárskej súťaže

- Dôkazy s časovo obmedzeným prístupnením – až po skončení konania / prešetrovania:
 - informácie, ktoré osoba vypracovala osobitne na účely konania / prešetrovania
 - informácie, ktoré vypracoval orgán a zaslal stranám v konaní v priebehu konania / prešetrovania
 - podania v rámci konania o urovnaní, ktoré boli vzaté späť

Orgán hospodárskej súťaže

- Vylúčené zo sprístupnenia:
 - vyhlásenia v rámci programu zhovievavosti
 - podania v rámci konania o urovnaní
- Žalobca môže podať návrh, aby súd posúdil obsah dokumentov
 - vyjadrenie orgánu – lehota aspoň 30 dní
 - vypočutie osoby, ktorá urobila vyhlásenie / podanie
 - zabránenie sprístupneniu stranám a tretím osobám
 - dokumenty nie sú súčasťou spisu

Sankcie

- Poriadkové opatrenie podľa CSP osobe, ktorá:
 - nesprístupní dôkazy
 - zničí dôkazy, ktoré mala povinnosť predložiť
 - nesplní povinnosti uložené súdom v záujme ochrany OT, dôverných informácií alebo iných chránených informácií
 - poruší obmedzenia použitia dôkazov podľa tohto zákona
- Alternatíva:
 - považovanie skutočnosti za preukázanú
 - neprihliadnutie celkom alebo sčasti na obranu
 - posúdenie nárokov celkom alebo sčasti ako nedôvodných
 - trovy

Účinok vnútroštátnych rozhodnutí o porušení predpisov

Účinok rozhodnutí

- Právoplatné rozhodnutie PMÚ SR a súdu: viazanosť časťou výroku o porušení práva
- Konečné rozhodnutie vydané v inom členskom štáte: dôkaz, ak nebude preukázaný opak

Premlčanie

Premľčanie

- Subjektívna premlčacia doba 5 rokov
- Začatie plynutia:
 - skončí sa porušenie
 - žalobca sa dozvie alebo možno odôvodnene predpokladať, že sa mohol dozvedieť:
 - že konanie zakladá porušenie práva hospodárskej súťaže
 - že porušením práva hospodárskej súťaže utrpel škodu
 - kto je poruшитeľom

Premľčanie

- Prerušenie premlčacej doby:
 - orgán hospodárskej súťaže vykoná úkony na účely vyšetrovania alebo konania v súvislosti s porušením práva hospodárskej súťaže, ktorého sa týka žaloba
 - nová premlčacia doba začne plynúť jeden rok po tom, ako sa rozhodnutie stalo právoplatným, konanie sa skončilo právoplatne inak alebo sa skončilo prešetrovanie podľa ZOHS

Spoločná a nerozdielna zodpovednosť

Spoločná a nerozdielna zodpovednosť

- Porušitelia zodpovedajú za škodu spoločne a nerozdielne
- Každý porušiteľ je povinný nahradiť škodu v plnom rozsahu
- Poškodený môže požadovať náhradu škody od ktoréhokoľvek porušiteľa
- Porušiteľ, ktorý uhradil škodu, má právo požadovať náhradu od ostatných porušiteľov podľa ich účasti na spôsobenej škode
 - podľa obratu, úlohy porušiteľa v rámci kartelu a podielu na trhu

Spoločná a nerozdielna zodpovednosť

- Osoba oslobodená od pokút:
 - účasť na škode nesmie prekročiť škodu spôsobenú vlastným priamym / nepriamym dodávateľom / odberateľom
 - zodpovedná len voči svojim priamym / nepriamym dodávateľom / odberateľom
 - voči iným poškodeným len ak od ostatných porušiteľov, ktorí sa zúčastnili na tom istom porušení, nemožno získať náhradu škody
 - premlčacia doba uplynie jeden rok po tom, čo sa poškodený dozvedel alebo mohol dozvedieť o tom, že môže náhradu škody požadovať iba od osoby oslobodenej od pokút

Spoločná a nerozdielna zodpovednosť

- Malý a stredný podnik:
 - zamestnávajú menej ako 250 osôb
 - ročný obrat nepresahuje 50 mil. EUR a/alebo celková ročná súvaha nepresahuje 43 mil. EUR
- Zodpovedá za škodu len voči priamym / nepriamym odberateľom, ak:
 - trhovú podiel menej ako 5 %
 - nenapraviteľné ohrozenie hospodárskej životaschopnosti
 - výnimky

Vyčíslenie škody

Vyčíslenie škody

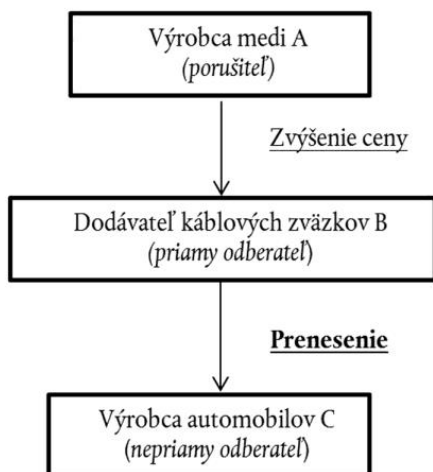
- Skutočná škoda, ušlý zisk, úrok z omeškania od vzniku škody
- Prezumpcia škody pri karteli
- Ak výšku škody možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami alebo ju nemožno zistiť vôbec, určí ju súd podľa svojho odhadu
- [Oznámenie Komisie](#) o vyčíslení škody

Prenesenie zvýšenia ceny

ČECHOVÁ & PARTNERS

27

Prenesenie zvýšenia ceny

- Podnik A je výrobcou medi a vytvoril kartelovú dohodu so svojimi konkurentmi s cieľom stanoviť predajné ceny za meď v rozpore s článkom 101 ZFEÚ. Táto dohoda umožňovala výrobcovi A účtovať jeho zákazníkom vrátane podniku B vyššie ceny za meď
- Cenový rozdiel medzi skutočne zaplatenou cenou a cenou, ktorá by inak existovala, keby nedošlo k porušeniu práva EÚ v oblasti hospodárskej súťaže, sa nazýva zvýšenie ceny
- Podnik B je dodávateľom automobilových súčiastok a meď, ktorú kúpil od výrobcu A, používa na výrobu káblových zväzkov, ktoré predáva výrobcovi automobilov C. Po zvýšení ceny za meď, ktoré je dôsledkom kartelu, výrobca B takisto zvýši svoje predajné ceny za káblové zväzky, ktoré dodáva výrobcovi C. Toto správanie predstavuje prenesenie zvýšenia ceny, v tomto prípade z B na C
- Výrobcu A možno označiť za porušiteľa, podnik B za priameho odberateľa a výrobcu C za nepriameho odberateľa

ČECHOVÁ & PARTNERS

28

Prenesenie zvýšenia ceny

- Náhrada škody nesmie na ktoromkoľvek stupni dodávateľského reťazca presiahnuť škodu, ktorá vznikla zvýšením ceny na danom stupni
- Právo poškodeného uplatniť si nárok na náhradu ušlého zisku v dôsledku úplného alebo čiastočného prenesenia zvýšenia ceny
- Ak možno prenesenie zistiť len s nepomernými ťažkosťami alebo ak ho nemožno zistiť vôbec, určí ho súd podľa svojho odhadu
 - [Usmernenia Európskej komisie](#) pre vnútroštátne súdy, ako odhadom stanoviť, aká časť zvýšenia ceny bola prenesená na nepriameho odberateľa

Prenesenie zvýšenia ceny

- Obrana založená na prenesení:
 - žalovaný môže namietat', že žalobca preniesol celé zvýšenie ceny, ktoré vzniklo v dôsledku porušenia práva hospodárskej súťaže, alebo jeho časť na iné osoby
 - dôkazné bremeno v súvislosti s prenesením zvýšenia ceny na iné osoby znáša žalovaný
 - oprávnený požadovať sprístupnenie informácií, ktorých sprístupnenie možno od žalobcu alebo tretích osôb spravodlivo požadovať

Prenesenie zvýšenia ceny

- Nepriami odberatelia:
 - ak existencia nároku alebo výška náhrady škody závisí od toho, či alebo v akom rozsahu bolo zvýšenie ceny prenesené na žalobcu, znáša dôkazné bremeno žalobca
 - môže žiadať sprístupnenie informácií, ktorých sprístupnenie možno od žalovaného alebo od tretích osôb spravodlivo požadovať
 - Vyvrátiteľná domnienka prenesenia:
 - žalovaný sa dopustil porušenia
 - v dôsledku porušenia došlo k zvýšeniu ceny pre priameho odberateľa
 - nepriamy odberateľ kúpil tovar, ktorý bol predmetom porušenia, odvodený tovar, alebo tovar, ktorý ho obsahoval

Prenesenie zvýšenia ceny

- Vylúčenie viacnásobnej zodpovednosti alebo nedostatku zodpovednosti
- Súd prihliada na:
 - žaloby podané žalobcami z iných stupňov dodávateľského reťazca
 - rozsudky vydané v konaniach o takýchto žalobách
 - verejne dostupné informácie vyplývajúce z prípadov presadzovania práva hospodárskej súťaže orgánom hospodárskej súťaže

Čechová & Partners

Staromestská 3

811 03 Bratislava

Slovakia

Tel.: + 421 2 54 41 44 41

E-mail: office@cechova.sk

Web: www.cechova.sk

Tereza Jahudkova

Úvod do práva EU pro poskytování státní podpory

23. března 2022, Kroměříž

Tereza Jahůdková

GH pro hospodářskou soutěž

Oddělení H5 - Daňová podpora a agresivní daňové plánování

Financováno Evropskou unií
Smlouva o poskytování služeb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument byl vypracován pro Evropskou komisi. Odráží však pouze názory autorů a Komise nenese
odpovědnost za jakékoli použití informací v něm obsažených

1

Pravidla státní podpory ve Smlouvě o EU

- **Čl. 107 odst. 1 SFEU: pojem podpory a obecný zákaz**
 - „Podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné s vnitřním trhem, nestanoví-li Smlouvy jinak.“
- **Čl. 107 odst. 2-3, čl. 106 odst. 2, 93 SFEU: odchylky**

2

Competition

2

Sekundární právní předpisy

- Sdělení Komise o pojmu státní podpora (NoA)
- Nařízení *de minimis*
- Obecné nařízení o blokových výjimkách (GBER) (a další výjimky)
- Pokyny / rámce pro posuzování kompatibility
 - pro specifická odvětví: např. širokopásmové sítě, letecká doprava, zemědělství, energetika
 - horizontální pravidla: např. záchranná a restrukturalizační pomoc, ochrana životního prostředí, regionální podpora

3

Competition

3

1. Pojem podpory

Competition

4

4

Definiční znaky státní podpory

Čl. 107 odst. 1 SFEU:

- podnik
- ze státních prostředků
- přičitatelnost
- zvýhodnění
- selektivita
- narušení nebo riziko narušení hospodářské soutěže
- vliv na obchod mezi členskými státy

5

Competition

5

Podnik

- podnik = každý subjekt vykonávající **hospodářskou činnost** bez ohledu na právní formu a způsob financování
- hospodářská činnost: nabídka zboží a služeb na trhu
- do hospodářské činnosti nespadá: regulační a kontrolní úkoly, solidární činnosti, základní funkce státu (státní školství, celní správa, letecká bezpečnost..)

6

Competition

6

Státní prostředky a přičitatelnost

- transfer: jakmile existuje vykonatelný závazek státu; platba není vyžadována
- státní prostředky: kladný transfer (dotace), ušlé příjmy (prominutí daně), vystavení státních prostředků (záruky)
- přičitatelné státu: účast státního podniku; otázka kontroly a dozoru, otázka účasti státu na přijetí opatření

7

Competition

7

Výhoda (zvýhodnění)

- Státní zásah zlepšuje finanční situaci podniku
- Hospodářská výhoda, kterou by podnik za běžných tržních podmínek (tj. bez zásahu státu) nemohl získat
- státní podpora vs. běžná obchodní transakce
- test: Princip subjektu v tržním hospodářství (**M**arket **E**conomy **O**perator **P**inciple, MEOP)
- různé použití: tržní investor, věřitel, prodejce
- vyloučení státní podpory, pokud se členský stát chová jako běžný kupující / prodávající / investor

8

Competition

8

Selektivita

- Absence selektivity: obecná opatření (platí pro všechny společnosti ve všech odvětvích členského státu, bez diskreční pravomoci)
- sektorová selektivita
- regionální selektivita (C-88/03 Azores)
- *De facto* selektivita (C-106/09 P Gibraltar)
- Diskrece orgánů udělujících podporu

9

Competition

9

(Riziko) narušení trhu a vliv na obchod mezi členskými státy

- úzce propojené
- široký výklad v obou případech
- **(Riziko) narušení trhu**: posílení soutěžního postavení příjemce ve vztahu k soutěžitelům
- **Vliv na obchod**: stačí, aby výrobek nebo služba byly předmětem obchodu mezi členskými státy
- výjimky: např. místní služby; podpora *de minimis*

10

Competition

10

2. Slučitelnost

Právní základy

- Čl. 107 odst. 2: automatická slučitelnost
- Čl. 107 odst. 3: prostor pro uvážení při stanovení kritérií
 - Rámce a pokyny
 - Obecné nařízení o blokových výjimkách
- Čl. 106 odst. 2: Služby obecného hospodářského zájmu (SOHZ)
- Čl. 93: doprava

Posouzení opatření

- Nespadá-li opatření pod blokovou výjimku, může slučitelnost posoudit pouze Komise
- podle sekundárních právních předpisů
- přímo na základě Smlouvy:
 - pokud se na opatření nevztahuje oblast působnosti stávajících sekundárních právních předpisů
 - **obecný cíl:** pozitivní účinky podpory by měly převážet nad negativními

13

Competition

13

Základní zásady slučitelnosti

1. příspěvek k jasně definovanému cíli společného zájmu
2. potřeba zásahu státu
3. vhodnost státní podpory jako nástroje politiky
4. motivační účinek
5. přiměřenost výše podpory (podpora omezená na nezbytné minimum)
6. zamezení nepřiměřených negativních dopadů na hospodářskou soutěž a obchod
7. transparentnost

14

Competition

14

3. Procesní pravidla

Předpisy

- Článek 108 SFEU
- Procesní nařízení 2015/1589
- Prováděcí nařízení 794/2004
- Oznámení o navracení státních podpor
- Judikatura

Základní pojmy / definice

- nová podpora (včetně změn stávající podpory) vs. stávající podpora
- režim podpory vs. individuální podpora
- oznámená podpora vs. protiprávní podpora = nezákonná = neoznámená podpora

Zcela odlišné: slučitelná vs. neslučitelná podpora

Competition

17

Postup: oznámená podpora

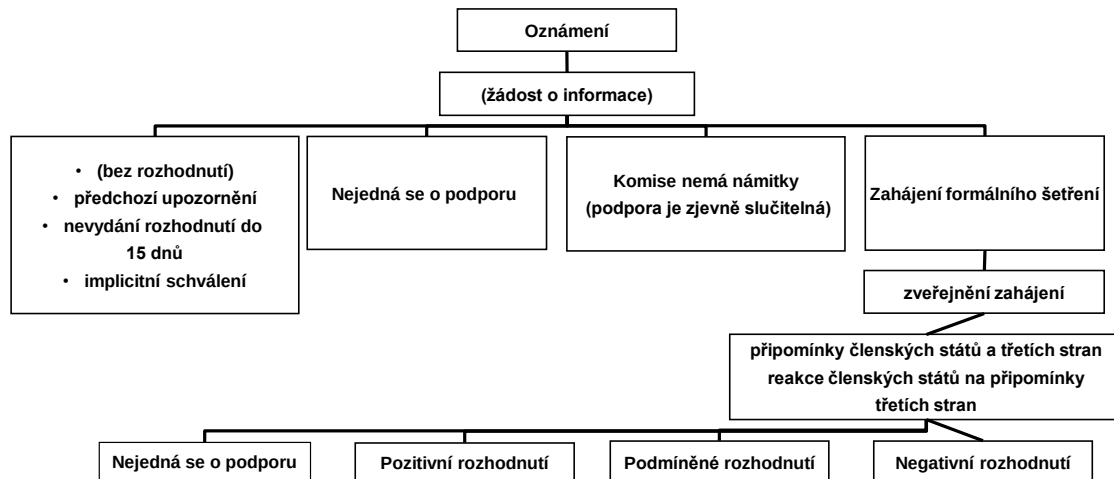
- základní postup: oznámení před poskytnutím podpory, povinnost odkladu („standstil“)
- Pre-notifikace, notifikace
- Šetření Komise ve 2 fázích

Competition

18

18

Postup: oznámená podpora

Competition

19

Navrácení protiprávní a neslučitelné podpory

- V případě neslučitelné podpory Komise nařídí její navrácení
- Účel: obnovit stav, který existoval na trhu před poskytnutím podpory (nikoliv sankce)
- Částka: podpora včetně úroků
- Postup: podléhá vnitrostátním právním předpisům, pokud umožňují okamžité a účinné navrácení
- V případě insolvence: vrácení podpory nebo likvidace
- Nevymáhání podpory: žaloba pro nesplnění povinnosti (čl. 108 odst. 2 & čl. 260 odst. 2 SFEU)

Competition

20

20

Děkuji za pozornost!

Dotazy?

Tereza.jahudkova@ec.europa.eu

Úloha vnitrostátních soudů při prosazování pravidel státní podpory

Spolupráce s Evropskou komisí

23. března 2022, Kroměříž

Tereza Jahůdková

GŘ pro hospodářskou soutěž

Oddělení H5 - Daňová podpora a agresivní daňové plánování

Financováno Evropskou unií
Smlouva o poskytování služeb DG COMP/2017/015 - SI2.778715
Tento dokument byl vypracován pro Evropskou komisi. Odráží však pouze názory autorů a Komise nenese odpovědnost za jakékoli použití informací v něm obsažených

1

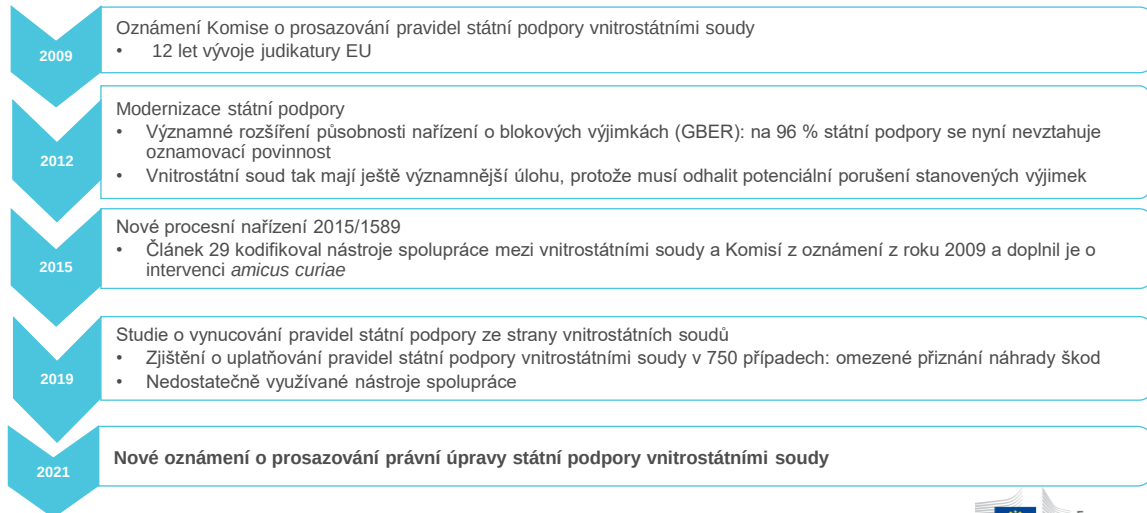
Evropský právní rámec

- Smlouva o Evropské unii (SEU)
 - Článek 4 odst. 3 – zásada loajální spolupráce (reciproční)
- Smlouva o fungování Evropské Unie (SFEU)
 - Článek 108 odst. 3 – povinnost „stand-still“ (přímý účinek)
- Procesní nařízení (EU) č. 2015/1589
 - Článek 29
- Oznámení Komise o prosazování pravidel státní podpory vnitrostátními soudy 2021/C 305/01
- Studie o prosazování pravidel a rozhodnutí o státní podpoře vnitrostátními soudy (2019)
- Oznámení Komise o navrácení protiprávních a neslučitelných státních podpor C/2019/5396

2

Kontext

3

Účel a oblast působnosti nového Oznámení z roku 2021

Konkrétní pokyny k vymáhání pravidel státní podpory na vnitrostátní úrovni se zaměřením na případy, kdy se soukromé subjekty domáhají nápravy protiprávního provádění podpory („soukromoprávní vymáhání“)

Objasnění obecně platných zásad dle aktualizované judikatury

Objasnění příslušných rolí Komise a vnitrostátních soudů

Posílení spolupráce mezi vnitrostátními soudy a Komisí - vzájemná pomoc

4

1. Role vnitrostátních soudů

Competition

5

5

System vymáhání státní podpory

Kompetence	Vnitrostátní soudy 	Komise
Čl. 107 odst. 1 SFEU Objektivní pojetí podpory	✓	✓
Čl. 108 odst. 3 SFEU Porušení povinnosti „stand-still“ (podpora nebude poskytnuta, dokud nebude posouzena její slučitelnost s vnitřním trhem): nová podpora, podpora podléhající blokovým výjimkám a existující podpora	✓	✓
Slučitelnost / přezkum stávající podpory	X	✓
Opravné prostředky	Pozastavení, ukončení, navrácení, předběžné opatření, náhrada škody	Neslučitelná nová podpora: Rozhodnutí o navrácení podpory / soudní nařízení Neslučitelná stávající podpora: vhodná opatření

6

6

3

Úloha vnitrostátních soudů

Posouzení možného porušení povinnosti stand-still (oddíl 4 Oznámení)

Existence podpory?

Určení, zda se jedná o veřejnou podporu dle čl. 107 odst. 1 SFEU
Objektivní pojetí podpory
(Oznámení o pojmu státní podpora z roku 2016, „NoA“)

Zákaz provádění („stand-still“)?

Určení, zda došlo k porušení zákazu provádění
Jedná se o existující podporu?
Jedná se o podporu vyjmutou z povinnosti oznámení (blokové výjimky?)
Povinnost ověřit dodržování všech podmínek GBER (striktní výklad)
Neexistence legitimního očekávání
(C-349/17 Eesti Pagar, C-654/17 P BMW)

Náprava!

Přijetí vhodných prostředků nápravy za účelem ochrany práv jednotlivců
dotčených porušením

7

7

Prostředky nápravy

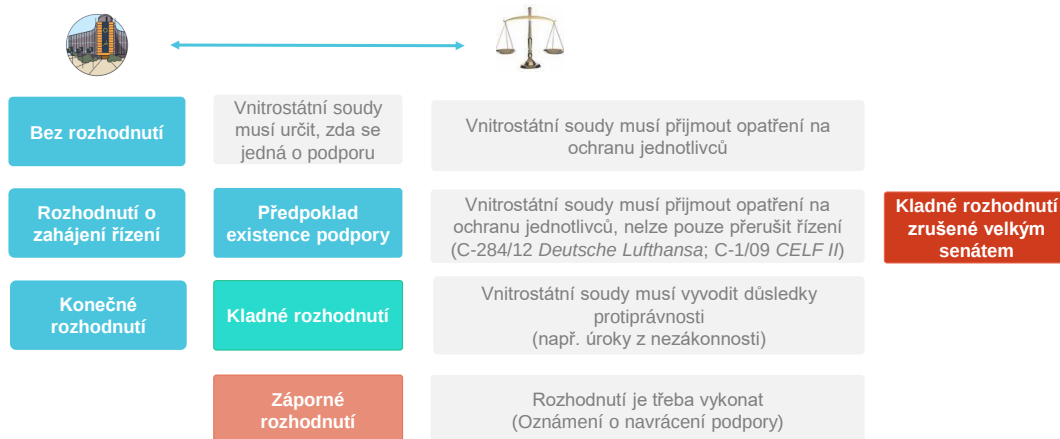
- Pozastavení / ukončení provádění opatření
- Navrácení
- Předběžná opatření
- Žaloba o náhradu škody

8

Paralelní postupy vnitrostátních soudů/ Komise

(oddíl 4 Oznámení)

9

9

Role vnitrostátních soudů při veřejnoprávním prosazování pravidel veřejné podpory

= provádění rozhodnutí Komise nařizujících navrácení veřejné podpory

- Rozhodnutí o navrácení veřejné podpory závazné pro všechny orgány státu včetně soudů
- Procesní autonomie, pokud pravidla umožňují okamžitý a účinný výkon rozhodnutí
- 2 hlavní kategorie soudních sporů:
 - (i) žaloby k donucení příjemce, aby podporu vrátil
 - (ii) žaloby podané příjemci k napadení příkazu k navrácení podpory
- Soud může povolit předběžné opatření proti příkazu k navrácení podpory pouze výjimečně při splnění přísných podmínek (*Zuckerfabrik/Atlanta*)
- Navrácení podpory může hrát roli v insolvenčním řízení

10

2. Spolupráce Komise a vnitrostátních soudů

Competition

11

11

Zásada loajální spolupráce

- Čl. 4 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii
- Evropská komise a vnitrostátní orgány mají povinnost spolupracovat v dobré víře
- Povinnost spolupráce se vztahuje i na vnitrostátní soudy
- Kontakt na vnitrostátní soudce
 - *comp-amicus-state-aid@ec.europa.eu*

12

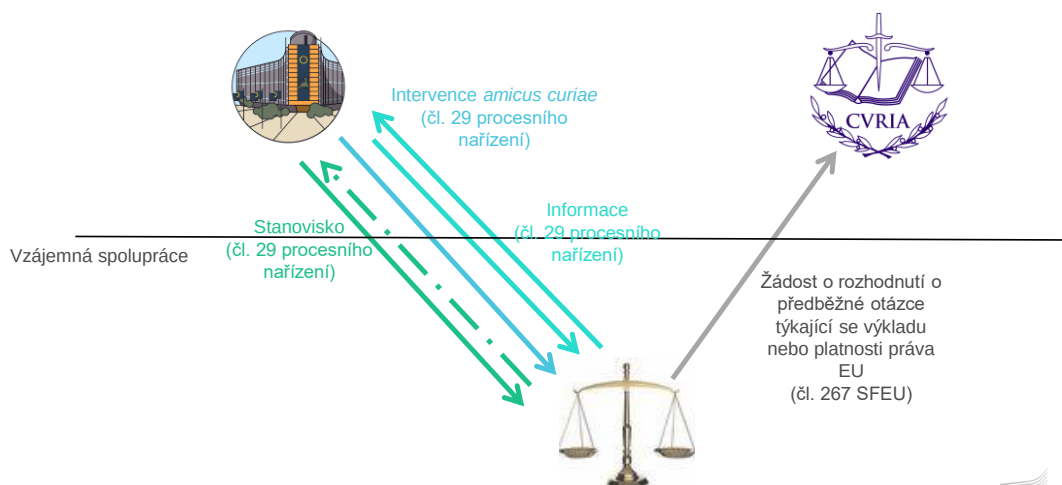
Nástroje pro spolupráci

- **Žádost o informace a žádost o stanovisko**
 - Vytvořeno na základě Oznámení o prosazování pravidel státní podpory vnitrostátními soudy
 - Kodifikováno v procesním nařízení
 - Čl. 29 odst. 1
- **Připomínky *amicus curiae***
 - Vytvořeno a kodifikováno v procesním nařízení
 - Čl. 29 odst. 2

13

Spolupráce s Komisí (oddíl 5 Oznámení)

14

Spolupráce s Komisí – žádost o informace (oddíl 5)

Informace
(čl. 29
procesního
nařízení)

- ✓ Žádost o **informace** (o existenci řízení nebo šetření poskytnutí státní podpory; o tom, zda členský stát řádně oznámil poskytnutí podpory; o tom, zda Komise již přijala rozhodnutí...) nebo o **dokumenty** (kopie rozhodnutí, faktické údaje, statistiky, studie trhu, ekonomické analýzy)

- ✓ Vztahuje se na: informace chráněné **profesním tajemstvím**, pokud vnitrostátní soud zaručí ochranu

- ✓ Obvykle se předává do **1 měsíce** od data žádosti

15

Spolupráce s Komisí – žádost o stanovisko (oddíl 5)

Stanovisko
(čl. 29 procesního nařízení)

- ✓ Pokud **judikatura a oznámení a pokyny Komise** neposkytují dostatečné vodítko

- ✓ Vztahuje se na: vyčíslení a výpočet **výše podpory** a úroků při navrácení podpory; uplatňování podmínek **GBER**; uplatňování **režimu** na jednotlivá opatření; **výjimečné okolnosti** bránící navrácení poskytnuté podpory...

- ✓ Obvykle se předává do **4 měsíců** od data žádosti

- ✓ **Nezávazné pro vnitrostátní soudy**

16

Spolupráce s Komisí – Amicus curiae

(oddíl 5)

Intervence *amicus curiae*
(čl. 29 procesního
nařízení)

✓ Písemné připomínky nebo ústní vyjádření
poskytovaná vnitrostátním soudům
uplatňujícím pravidla státní podpory

✓ Rozhodnutí vstoupit do řízení jako *amicus curiae* je **výlučnou pravomocí Komise** v závislosti na **významu případu**, přínosu k **účinnosti prosazování pravidel státní podpory**, existenci **nové hmotněprávní otázky**

✓ **Nezávazné pro vnitrostátní soudy**

17

Spolupráce s Komisí – pomoc soudů

(oddíl 5)

Vzájemná spolupráce

Pomoc vnitrostátních soudů Komisi

- ✓ Vnitrostátní soudy: sdělení jakéhokoli písemného rozsudku vydaného po poskytnutí informací, stanovisek *amicus curiae* ze strany Komise
- ✓ Členské státy mohou zřídit koordinační místa pro vnitrostátní soudce, kteří se zabývají otázkami státní podpory, a to s ohledem na účinnější a jednotnější uplatňování pravidel státní podpory

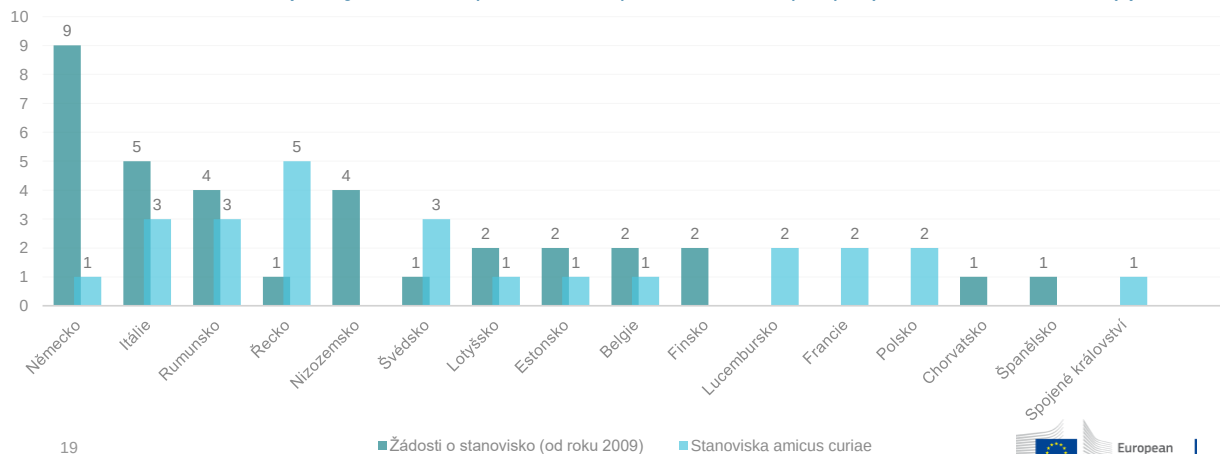

18

18

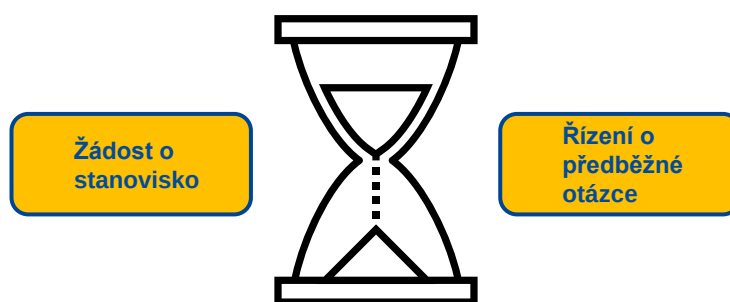
Přehled: Používání nástrojů spolupráce

- Oznámení z roku 2009 zvýšilo počet obdržených žádostí, ale využití nástrojů spolupráce je stále omezené (Zdroj: Studie o prosazování pravidel státní podpory vnitrostátními soudy)

19

Závěrem...

20

Děkuji za pozornost!

Dotazy?

Tereza.jahudkova@ec.europa.eu

COMP-AMICUS-STATE-AID@ec.europa.eu

comp-recovery-state-aid@ec.europa.eu

SEMINÁŘ ERA PRO ČESKÉ A SLOVENSKÉ SOUDCE
PRÁVO STÁTNÍ POMOCI – 23. března 2022
„CASE STUDY“

➤ Kontext: Smlouva z roku 2015 a následný soudní spor

1. Dne 15. února 2015 uzavřela společnost Wood Corporation (**Wood**) s Lesní správou regionu A (**FMB**) smlouvu o dodávkách dřeva. Dle této smlouvy se FMB zavázala dodávat společnosti Wood konkrétní množství dřeva za pevnou cenu v období od 15. února 2015 do 31. prosince 2020. Kromě toho se FMB zavázala, že jiným kupujícím nebude dřevo prodávat za cenu nižší, než je stanoveno ve smlouvě.
2. V letech 2015 a 2016 FMB dodávala dřevo společnosti Wood, avšak nikoli v dohodnutém množství. V roce 2016 se společnost Wood potýkala s finančními problémy, které vedly k opožděným platbám ve prospěch FMB. V srpnu 2017 FMB vypověděla smlouvu o dodávkách dřeva ze dne 15. února 2015 a od druhé poloviny roku přestala dodávat dřevo společnosti Wood dle podmínek smlouvy.
3. Po údajném vypovězení smlouvy ze strany FMB se finanční potíže společnosti Wood prohloubily, v důsledku čehož nebyla schopna uspokojit své věřitele. V září 2019 bylo vůči společnosti Wood vydáno soudní rozhodnutí ve formě usnesení s cílem vypořádat její dluhy.
4. Společnost Wood mezitím podala u příslušného civilního soudu žalobu na FMB, v níž se domáhala vydání deklaratorního rozhodnutí, kterým by bylo určeno, že smlouva ze dne 15. února 2015 zůstává v platnosti, přestože ji FMB vypověděla (**1. případ**). Soud prvního stupně považoval nárok společnosti Wood za opodstatněný a rozsudkem ze dne 24. dubna 2019 prohlásil, že sporná smlouva je stále platná.
5. Na druhou stranu na základě stížnosti konkurenta společnosti Wood, který byl poškozen závazkem FMB neúčtovat jiným zákazníkům nižší cenu, než jakou účtovala společnosti Wood, vyjádřila Komise rozhodnutím ze dne 5. července 2019 pochybnosti o slučitelnosti preferenční sazby FMB vůči společnosti Wood s pravidly státní podpory a zahájila formální šetření.
6. Prvostupňový rozsudek, který konstatoval, že předmětná smlouva nebyla ze strany FMB platně vypovězena, potvrdil i odvolací soud, a to konečným deklaratorním rozsudkem ze dne 3. prosince 2020.
7. Společnost Wood proto v lednu 2021 podala u příslušného civilního soudu druhou žalobu proti FMB, v níž se na základě konečného deklaratorního rozsudku v 1. případě domáhala jednak přiznání náhrady škody ve výši přibližně 14 milionů eur z důvodu nedodání dřeva ze strany FMB v roce 2012 a jednak uložení povinnosti FMB dodat přibližně 1,5 milionu metrů krychlových dřeva v rámci plnění sporné smlouvy v období od roku 2017 do prosince 2020 (**2. případ**).

8. V rámci této druhé žaloby se FMB bránila tvrzením, že plnění dotčené smlouvy bylo v rozporu s právem Evropské unie. Tvrdila, že tato smlouva představuje státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU a že byla uzavřena v rozporu s čl. 108 odst. 3 SFEU.
9. Společnost Wood ve své replice namítala, že tvrzení FMB nebylo vzneseno v řízení týkajícím se 1. případu, a proto již nelze zpochybňovat zákonnost smlouvy na základě principu *res iudicata*.
10. Soudní řízení ve 2. případě nebylo ukončeno.

Témata k diskusi:

- A. Které prvky práva EU v oblasti státní podpory může v zásadě vykládat a uplatňovat vnitrostátní soud?*
- B. Co znamená pro vnitrostátní soud skutečnost, že Komise zahájila formální šetření?*
- C. Pokud by smlouva skutečně zahrnovala protiprávní státní podporu, jaké důsledky by musel vyvodit vnitrostátní soud ve vztahu k 2. případu?*
- D. Změní se posouzení, pokud Komise mezitím ukončila formální šetření, v němž zjistila, že členský stát A poskytl společnosti Wood protiprávně neslučitelnou státní podporu prostřednictvím smlouvy s FMB ze dne 15. února 2015?*

➤ Negativní rozhodnutí Komise a povinnost vymáhat vrácení podpory ze strany členského státu A

11. Rozhodnutím ze dne 20. prosince 2020, kterým bylo ukončeno šetření, Komise dospěla k závěru, že členský stát A poskytl společnosti Wood protiprávně neslučitelnou státní podporu ve výši 8 milionů eur prostřednictvím uplatnění preferenční sazby za období od 15. února 2015 do 31. prosince 2017 a uložila státu A, aby ji od příjemce do čtyř měsíců vymohl zpět.
12. V době rozhodnutí Komise byla společnost Wood v platební neschopnosti. Soukromí věřitelé souhlasili s omezením svých pohledávek na 60 %. Členský stát A nesouhlasil a ve lhůtě podle vnitrostátního insolvenčního práva zapsal do insolvenčního rejstříku celou pohledávku státní podpory včetně příslušných úroků.
13. V červnu 2021 bylo insolvenční řízení společnosti Wood ukončeno a všem věřitelům bylo vyplaceno 60 % pohledávek.
14. Členský stát A informoval Evropskou komisi, že se domnívá, že splnil svou povinnost provést rozhodnutí o navrácení státní podpory.

Téma k diskusi:

Může členský stát A tvrdit, že částečné navrácení 60 % celkové částky podpory představuje úplné a účinné provedení rozhodnutí Komise?

Diskuse ve skupinách o argumentech pro a proti okamžitému a účinnému provedení povinnosti navrácení státní podpory podle práva EU členskými státy A.

